

Amerikiečiai vis labiau nerimauja dėl šalies užsienio politikos

Niujorkas, balandžio 4 d. (AFP/BNS) — Amerikiečiai vis labiau nerimauja dėl JAV užsienio politikos krypties ir labai nedaug jų pritaria karinės jėgos panaudojimui sprendžiant tarptautinius konfliktus, rodo trečiadienį paskelbti apklausos rezultatai.

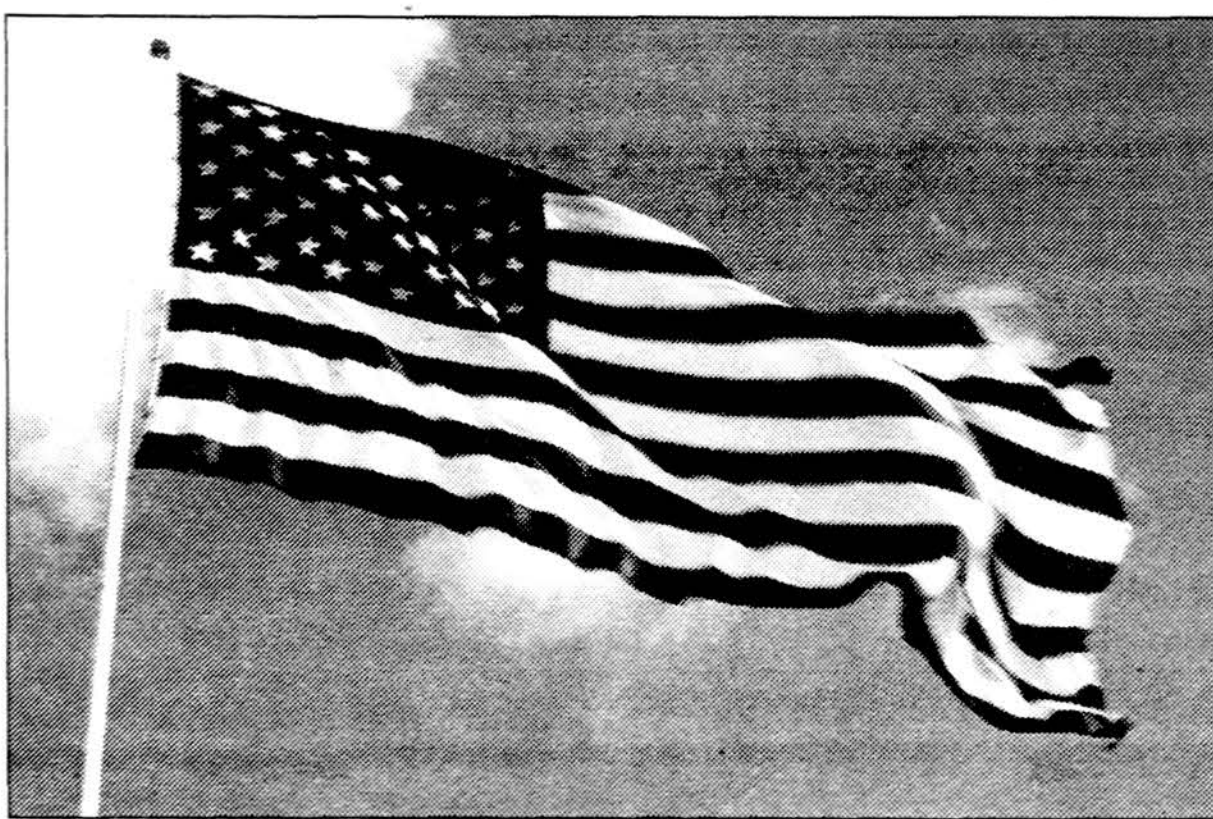
Pasitikėjimo JAV užsienio politika indeksas, kurį paskelbė analitinių tyrimų centras „Public Agenda“ ir žurnalas „Foreign Affairs“, taip pat rodo, kad Amerikos visuomenė jaučia didėjantį susirūpinimą dėl šalies įvairių užsienyje ir tvirtai remia amerikiečių pajėgų išvedimą iš Irako.

„Pastarasis pasitikėjimo JAV užsienio politika indeksas yra dar vienas įrodymas, kad Amerikos visuomenė vis labiau užvaldo netikrumas dėl šalies tarptautinės pozicijos“, — pažymima „Public Agenda“ ir „Foreign Affairs“ tyrimo išvadose.

„Public Agenda“ paskelbtas vadinamasis nerimo rodiklis, kuris rodo visuomenės susirūpinimo ar pasitenkinimo JAV užsienio politika, mastą, yra 137 — jis didesnis už neutralų rodiklį, kuris siekia 100. Be to, šis rodiklis yra septyniais punktais didesnis nei buvo 2006 metų rugsėjį.

„Nerimo rodiklis artėja prie 150 — „raudonosios zonos“, kuri rodytų didelio masto visuomenės pasitikėjimo krizę“, — sakė „Public Agenda“ pirmininkas Danielis Yankelovichius.

„Naujas tyrimas akivaizdžiai patvirtina, kad amerikiečių susirūpinimas dėl Irako pereina į kitas užsienio politikos sritis, o tai gali rimtai paveikti esamų ir būsimų vadovų poli-

Amerikiečiai nepatenkinti, kur juos su JAV vėliava veda jų valdžia.

tikos galimybes“, — pažymima išvadose.

Net 87 proc. apklaustųjų nurodė, kad jie nerimauja dėl to, kaip klostosi Jungtinėms Valstijoms pasaulinėje arenoje, o 82 proc. apklaustųjų sakė, kad pasaulis Amerikai ir jos žmonėms tampa vis pavojingesnis.

Trys iš keturių respondentų sakė, kad Amerikai kaip pasaulio vadovei nesiseka stiprinti taikos ir gerovės planetoje, o 68 proc. nurodė, jog kitos pasaulio valstybės neigiamai žiūri į Jungtines Valstijas.

Šeši iš dešimties apklaustųjų sakė, kad Amerika moraliai įsipareigojusi Irako žmonėms, o septyni iš dešimties apklaustųjų pasisakė už JAV pajėgų išvedimą iš šios šalies.

„Akivaizdžiai negatyvus požiūris į karinių galimybių veiksmingumą dabar nieko nepakeis, tačiau gali paveikti sprendimus, kuriuos ateityje priims mūsų šalies vadovai“, — rašoma ataskaitoje, kurioje išskiriamas Irano atvejis.

Tik 8 proc. pasisakė už tai, kad būtų imtasi karinių veiksmų prieš Iraną, kuris ignoruoja Jungtinių Valstijų ir tarptautinės bendrijos reikalavimus nutraukti branduolinę programą.

Maždaug 59 proc. apklaustųjų nurodė, kad gali tvirtai pasakyti, jog netiki, kad šalies vyriausybė pasako visą tiesą apie užsienio reikalus; nuo pernai rugsėjo šis skaičius padidėjo 10 procentų. **Nukelta į 6 psl.**

Popiežius: turtingosios šalys „apiplėšė“ Afriką

Vatikanas, balandžio 4 d. („Reuters“/BNS) — Turtingosios šalys, linkusios siekti galios ir naudos, negailestingai „apiplėšė ir išgrobstė“ Afriką bei kitus skurdžius regionus bei perdavė joms „pasaulio be Dievo cinizmą“, savo pirmojoje knygoje rašo popiežius Benediktas XVI.

Popiežius taip pat smerkia narkotikų kontrabandą ir sekso turizmą, teigdamas, kad tai yra ženklai pasaulio, kuris persipildęs „tuščių žmonių“, gyvenančių tarp gausių materialinių gėrybių.

Vieną knygos dalį trečiadienį paskelbė Italijos dienraštis „Corriere Della Sera“. Visą knygą vėliau šį mėnesį išleis Italijos leidykla „Rizzoli“, kuriai priklauso šis laikraštis. Viena „Rizzoli“ atstovė spaudai patvirtino šių ištraukų autentiškumą.

400 puslapių knygoje, pavadintoje „Jėzus iš Nazareto“, popiežius siūlo šiais laikais išivaizduoti Kristų kaip gerąjį samarietį, kuris sustojo padėti apiplėštam vyrui, kai kiti, tarp jų ir kunigas, to nepadarė.

„Jei perkelsime alegoriją į šiuolaikinės globalizuotos visuomenės matmenį, pamatysime, kaip Afrikos žmonės buvo apiplėšti, ir tai mus liečia“, — sakoma knygoje, kuri turi pasirodyti balandžio 16 dieną.

PERIODICALS

*****ORIGINAL MIXED ADC 604
S54 P3 020107 GRATIS

THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4630

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04-04-07

Šiame numeryje:

- Lietuvių telkiniuose.
- Esam prisikėlimo žmonės!
- „Draugo“ persitvarkymas laukiamas.
- Amerikos kultūros mėnuo Lietuvoje.
- Kelionė į Jeruzalę (II).
- Velykos: velykiniai pusryčiai, receptai, įdomybės.
- Atsisveikinimas su J. Ivanauskaite.
- Naujas „Lituanus“ numeris.

Valiutų santykis

1 USD — 2.58 LT
1 EUR — 3.45 LT

R. Paksas tikisi tapti meru

Vilnius, balandžio 4 d. (BNS) — Nušalintasis prezidentas Rolandas Paksas tikisi, jog sutartį dėl valdančiosios koalicijos sudarymo Vilniuje jo partija „Tvarka ir teisingumas“ su socialdemokratais pasirašys po šv. Velykų, o kairiųjų pavyzdžiu paseks ir dešinieji.

Kaip realiausius partnerius, stiprinant 26 mandatus turinčią galimą valdančiąją koaliciją R.Paksas įžvelgia Tėvynės sąjungą (konservatoriai), Liberalų sąjūdį bei Rusų sąjungą.

„Manau, kad su socialdemokratais ir lenkų politikais galutinę sutartį dėl koalicijos galėsime pasirašyti po šv. Velykų. Taip baigsime pirmą derybų etapą, o vėliau pradėsime derėtis su kitomis partijomis, kad pasiektume stabilią daugumą. Prie mūsų trijų galėtų prisijungti konservatoriai, liberalai bei rusų politikai“, — trečiadienį spaudos konferencijoje sakė liberaldemokratų vadovas.

Rolandas Paksas.
Gedimino Bartuškos (ELTA) nuotr.

R. Paksas darys patvirtino, jog trišalėje sutartyje dėl valdžios Vilniuje yra aptariamas ir postų klausimas.

„Mūsų trijų partijų sutartyje yra aptariami ir postų klausimai. R. Paksas taptų meru, o socialdemokratams ir lenkams yra numatyti vicemero postai. Visos pareigybės bus skirstomos pagal mandatų svorį“, — dėstė R. Paksas.

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

LIETUVIŲ TELKINIAI

VOKIETIJA

Vasario 16-osios gimnazija

„Draugo“ redakciją pasiekė Vasario 16-osios gimnazijos Kuratorijos pranešimas (2007 m. kovo 24 d.). Čia pateikiame tik keletą Kuratorijos pranešimo ištraukų.

Vasario 16-osios gimnazija yra valstybės pripažinta privati mokykla, išlaikoma Vasario 16-osios gimnazijos kuratorijos. Kuratorijos valdybą praeitais metais sudarė pirmininkas dr. Vilius Lėnertas, jo pavaduotojas Petras Nevulis ir direktorius pagal statutą.

Dėl valstybinio pripažinimo gimnazija turi visas valstybinės gimnazijos teises. Jos išduoti pažymėjimai valstybės pripažinti, visi egzaminai vyksta ta pačia tvarka, kaip valstybinėse gimnazijose. Gimnazija gauna iš Hesseno švietimo ministerijos paramą mokytojų algoms mokėti. Iš kitos pusės suvaržyta gimnazijos laisvė. Ji turi griežtai laikytis švietimo ministerijos nustatytos mokymo programos ir nustatytos tvarkos.

Gimnazija yra pripažinta dvi-kalbe mokykla, tai reiškia, ji turi teisę dalį dalykų dėstyti lietuvių kalba, žinoma, pagal Hesseno švietimo ministerijos nustatytą mokymo programą.

Mokiniai

Per praeitus trejus mokslo metus gimnaziją lankė mokiniai iš šių kraštų: Vokietijos, Lietuvos, Lenkijos, Rusijos, Brazilijos, Urugvajaus, Argentinos, Izraelio, JAV, Kanados, Šveicarijos. 2006-2007 m. bendras mokinių skaičius buvo 199. Šiais metais lietuvių mokosi 97, o vokiečių 102.

Abiturientai

Gimnazija praeitais mokslo metais išleido 20 abiturientų: 14 lietuvių, 6 vokiečius. 7 tryliktokai išėjo su mažąja abitūra (Fachhochschulreife).

Iš 14 lietuvių 2 studijuoja Vilniuje (Tarptautinę teisę ir tarptautinį verslą), 2 Frankfurte (ekonomiką), 1 Frankfurte (teisę), 1 Freiburge (matematiką), 1 Miunchene (teisę), 3 Aachene (informatiką, architektūrą ir biochemiją), 1 Siegene (ūkio teisę) ir 1 Vienoje (veterinariją). Šiais metais turime 22 abiturientus.

Nuo šių mokslo metų mokymo programa dar griežčiau vykdoma bei

griežčiau kontroliuojama. Kaip ir praeitais metais reikia laikyti 5 egzaminus, du žodžiu ir tris raštu. Vokiečių kalbos ir matematikos egzaminai privalomi. Nuo šių metų abitūros egzaminai raštu vyks centralizuotai. Kadangi tai bus pirmą kartą Hessene, tai mokytojai ir mokiniai nerimauja. Iš tikrųjų reikalavimai labai sunkūs, nes gali egzaminuoti iš visos mokymo programos.

Mokytojai

Gimnazijai, dėl didesnio mokinių skaičiaus, dabar yra reikalingi bent 17 mokytojų, o bendrabučiai, (auklėtojų ir administracijos darbuotojų). Ši 21 etatą dalinasi 34 mokytojai ir auklėtojai. Labai sunku rasti kvalifikuotų lietuvių mokytojų, kurie savo dalyką galėtų dėstyti ir vokiečių kalba.

Ateities perspektyvos ir rūpesčiai

Praeitais mokslo metais lietuvių mokinių skaičius buvo šiek tiek sumažėjęs, šiais metais jis atsigavo ir pagal registraciją jis ir ateinančiais metais neturėtų mažėti. Sumažėjo lietuvių mokinių skaičius vyresnėse klasėse. Anksčiau daug lietuvių mo-

kinių įstodavo į vyresnes klases, kad galėtų čia įsigyti vokišką abitūrą ir Vokietijoje studijuoti. Dabar Lietuvos abitūra Vokietijoje pripažinta. Todėl vyresnėse klasėse lietuvių mokinių bei mokinių iš Lietuvos sumažėjo. Bet todėl padidėjo Vokietijoje jau užaugusių lietuvių mokinių skaičius, kuriuos tėvai siunčia tam, kad išmokyti arba nepamirštų lietuvių kalbos.

Problema yra su bendrabučio finansavimu. Kadangi vaikus reikia dieną ir naktį prižiūrėti, maitinti, kambarius apšildyti ir t.t., tai išlaidų daug, bet dauguma tėvų, nepajėgūs viską sumokėti. Aukoms mažėjant, nuolatos reikia ieškoti gimnazijai rėmėjų. Kviečiame visus į talką.

Mokyklai reikalingos naujos patalpos. Kuratorijos valdybą prašo tarybos sudaryti bendrą VLB ir kuratorijos Statybos komisiją, kuri rūpintųsi pastatyti 8 klasių pastatą ir salę. Mums šios patalpos reikalingos, nes dabar mes jau nebesutelpame, o mūsų „barakas“ jau per mažas.

Keičiasi laikai, keičiasi ir reikalavimai gimnazijai. Šiuo metu Hessene vyksta labai didelė švietimo reforma. Ir mūsų gimnazija ją turi įvykdyti. Tai kainuoja labai daug papildomo darbo mokytojams, o ypač vadovybei. Esame dėkingi, kad Lietuvos švietimo ministerijos ir TMID atstovai mus patikrino ir patvirtino, kad gerai dirbame. Ir ateityje stengsimės artimai bendradarbiauti su švietimo ministerija ir kitomis Lietuvos institucijomis organizuojant nuolatinį mokytojų kvalifikacijos kėlimą ir mokymo programų sudarymą.

Baigiamosios pastabos

Aš jau 25 metus dirbu direkto-

riumi. Netrukus reikės naujo direktoriaus, nes už kokių dviejų metų norėčiau pasitraukti. Ir naujasis direktorius turės būti žmogus, kuris įvykdys visus minėtus reikalavimus. Ir tai turi būti ne tik pedagogas, bet ir administratorius, ir vadybininkas. Mes nesame valstybinė gimnazija, kurios išlaikymas garantuotas, kurios direktorius tesirūpina pedagoginiais reikalais ir pedagoginio darbo organizavimu. Čia direktorius turi taip pat rūpintis, iš kur gimnazija gaus pinigų, kad būtų galima apmokėti algas mokytojams, auklėtojų ir tarnautojams. Jis turi žiūrėti, kad būtų apmokėtos maisto produktų, vandens, elektros, kuro ir kitos sąskaitos, kad būtų pakankamai inventoriaus ir atlikti būtini pastatų remontai ir t.t. Labai svarbu, kad šis žmogus labai gerai žinotų Vokietijos tvarką, vokiečių švietimo sistemą ir ministerijos reikalavimus. O šiam žmogui mes net negalime pasiūlyti jokių socialinių garantijų, papildomų pensijų, kaip valdiškose mokyklose, net viso direktoriaus atlyginimo nepajėgiame jam pasiūlyti.

Bet aš manau, kad Kuratorijai pasiseks per tokį laiką surasti žmogų, kuriam su visų mūsų pagalba ir pasiseks gimnaziją toliau išlaikyti, nes ji reikalinga.

Prieš 25 metus turėjome didelių finansinių sunkumų, bet sėkmingai juos įveikėme.

Nukelta į 9 psl.

Vasario 16-osios gimnazijos mokiniai dalyvavo Lempertheimo miesto jubiliejiniame parade. M. Šmitlenės nuotr.

ARGENTINA

Naujas „Ecos de Lituania“ sezonas jau prasidėjo

Praėjusį sekmadienį sėkmingai prasidėjo naujas „Ecos de Lituania“ sezonas. Be to, ir valandėlės laikas naujas — nuo 7 val. v. iki 9 val. v. (Argentinos laiku), laidą taip pat galima klausyti ir internetu

www.ecosdelituania.com.ar.

Sezoną pradėjome pasveikini- mais iš Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministro Petro Vaitiekūno, kuris palinkėjo sėkmės mūsų darbuose. Taip pat galėjome pasiklausyti Tautinių mažumų ir išeivijos departamento generalinio direktoriaus Antano Petrausko. Esame labai dėkingi, kad Lietuvos Respublikos valdžios institucijos pripažįsta ir remia mūsų lietuvišką radijo pro-

gramą, vienintelę visoje Pietų Amerikoje.

Mielai perskaitėme Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkės Reginos Narušienės sveikinimą, o taip pat klausėmės prelato Edmundo Putrimo įrašą.

Studijoje svečiavosi FM Difusión direktorė Cecilia Bignasco ir Argentinos Respublikos Kanceliarijos ministras, dr. Jorge Drkos, kurie pasveikino ir linkėjo mums sėkmės naujame sezone.

Kaip visada per pirmą ir pas- kutinę laidą buvo galima išgirsti visus valandėlės darbuotojus ir ko- respondentus, kurie pristatė save ir savo darbą klausytojams.

Nuoširdžiai norime padėkoti Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministrui Petrui Vaitiekūnui; Tautinių mažumų ir išeivijos departamento generaliniam direktoriui Antanui Petrauskui; Laurai Tupei, Lietuvos ambasados Argentinoje laikinajai reikalų patikėtinei; Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkei Reginai Narušienei ir prelato Edmundui Putrimui, Lietuvos vyskupų konferencijos delegatui užsienio lietuviams katalikams bei visiems rėmėjams, darbuotojams ir radijo klausytojams.

Juan Ignacio Fourment Kalvelis
Radijo valandėlės „Ecos de Lituania“ vedėjas

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$120.00.

Foreign countries \$135.

Postmaster: Send address changes to

Draugas - 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$65.00

• 3 mėn. \$45.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$135.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$60.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$70.00 • 1/2 metų \$33.00

• 3 mėn. \$35.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$80.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$40.00

Užsakant į Lietuvą:

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Tik šeštadienio laida oro paštu

Metams \$190.00 • 1/2 metų \$100.00

Tik šeštadienio laida reguliariu paštu

Metams \$68.00

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome prisiųsti kopiją.

El-paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

www.draugas.org

Esam Prisikėlimo žmonės!

SES. ONA MIKAILAITĖ

Kristaus Prisikėlimo realybė susprogdina mažas mūsų mintis ir mažas mūsų viltis. Savo siauroje žmogiškoje tikrovėje esame linke viltis ne per daug, o per mažai.

Tinkamai švęsti šventas Velykas reiškia praplėsti savo akiratį ir savo širdį: peržengti į naujų galimybių sritį. Prisikėlimų esame išgyvenę daug — tik gal ne visada sugebame juos atpažinti. Prisikėlimas iš sunkių ligų, po skaudžių netekčių ir nusivylimų. Gal labiausiai ilgimės prisikėlimo, laidodami savo mylimus žmones. Nenuostabu tad, kad laidotuvių metu Bažnyčia kartoja Kristaus žodžius: „Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas...“

Štai ir mūsų Tėvynė yra išgyvenusi nuostabius prisikėlimus iš vergijos ir priespaudos. Kas atrodė buvo lemta išnykti, būti nušluota it dulkės nuo žemės paviršiaus — prisikėlė ir vėl ėmė alsuoti ir gyventi.

Pirmieji Jėzaus mokiniai sunkiai įtikėjo Jo Prisikėlimu. Nenorėjo patikėti moterimis, radusiomis tuščią kapą. Baimė, ašaros ir nuostaba atvėrė kelią į neįtikėtiną tikrovę, jog Nukryžiuotasis, vinimis ir ietimi pervertasis, yra gyvas!

Kiekvienos Velykos prabyla į mus asmeniškai — tose miglose, kur tuo momentu skęstame: „Ši yra diena, kurią sukūrė Viešpats — džiaukimės ir linksminimės joje!“ Gyvename žemėje ir užsiimame žemiškais dalykais, bet drauge jau vieną koją esame įkėlę į dangaus karalystę.

Visi mūsų žemiški rūpesčiai jau nušviesti Prisikėlimo šviesa. Šiuo momentu sielojamės dėl lietuviškų parapijų išlikimo. Reikia sielotis, reikia dirbti, tačiau kokia ironija ir nesusipratimas, kai kova už parapijas pradeda, iškoneveikiant Bažnyčią ir jai tarnaujančius. Ką galim išlaikyti, niekindami vieni kitus?

Tai kaip tik yra tas „senasis raugas“, kurio per Velykas šv. Paulius ragina atsikratyti, kad galėtume švęsti šviežia nuširdumo ir tiesos duona.

Rašydamas nuolat besikivirčijantiems korintiečiams, Paulius jiems iš naujo aiškina apie Prisikėlimo svarbą, kaip pamatinę krikščioniško tikėjimo tiesą. Šią korintiečių bendriją jis įkūrė su dideliu vargu uostamiestyje. Čia buvo tikras gyventojų margumynas — buvo graikų, romėnų, žydų, fenikiečių — tikriausiai ir lietuvių! Miestas pasižymėjo visomis didmiesčio blogybėmis: stabmeldyste, nemoralumu, girtavimu, gobšumu ir visokiomis nuodėmėmis. Net ir krikščionių bendrija buvo suskilusi ir susipriešinusi. Švęsdami Paskutinės vakarienės puotą, nesugebėjo broliškai dalintis duona, kuri perkeičiama į Kristaus kūną... Tačiau kaip tik šiems korintiečiams — ne inteligentams atėniečiams — Paulius užsidegusią širdimi kalba apie Kristaus Prisikėlimą kūnu ir siela. Šis yra pirmasis Prisikėlimo aiškinimas (1 Kor 15) Naujajame Testamente, parašytas gal 55-taisiais metais po Kristaus, ankstyvesnis net už keturias Evangelijas.

Mums tai didelė paguoda ir sustiprinimas. Kristus tikrai prisikėlė! Pasirodė nusidėjėlei Magdalenai, Jį išdavusiam Petriui ir depresijoje pasikendusiems Emaus mokiniams. Prisikėlimas rodo, jog meilė stipresnė už neapykantą, tiesa galingesnė už melą, gėris turi daugiau jėgos nei blogis!

Didysis tapytojas Reno ir paskutiniaisiais savo gyvenimo metais sirgo sunkia artrito forma, kuri iškrepė jo stuburą, susuko pirštus ir riešus, bet jis nenustojo tapyti spalvomis žėrinčius paveikslus. Jo draugai klausė: „Kam taip kankinies?“ Dailininkas atsakė: „Skaumas praeina, o grožis išlieka...“

Nebijokime būti Prisikėlimo žmonėmis! Prisikėlimas mums šviečia ne kažkokia nerealia fantazija, o tiesa, prašokančia pačias gražiausias žmogiškas svajones.

„DRAUGO“ PERSITVARKYMAS LAUKIAMAS IR REMTINAS

DONATAS JANUTA

Persitvarkymo laiku kai kam kyla klausimų dėl „Draugo“ ateities. Atsiliepiant į tokius klausimus, reikia šiek tiek pažvelgti į praeitį.

Kai kas dar atsimena buvusius JAV lietuvių pirmos kartos laikraščių pavadinimus: „Keleivis“, „Vienybė“, „Darbininkas“, „Sandara“. Mes, pokariniai „DP“ imigrantai, juos rado me čia atvykę? Išmirė tie laikraščiai beveik visi. Bet „Draugas“ išliko ligi šiol. Įvertinant „Draugo“ šiandienines perspektyvas, reikia pažvelgti, kodėl anie laikraščiai išmirė, kodėl „Draugas“ išliko, ir koks „Draugo“ šiandieninis stovis.

Buvę laikraščiai išmirė dėl to, kad nebeliko kas juos skaitytų. Jie išmirė kartu su savo skaitytojais. Kodėl „Draugas“ išliko? Išliko todėl, kad mūsų atvykusi pokarinė banga papildė „Draugo“ mirštančius pirmos kartos skaitytojus. Bet tai įvyko ne atsitiktinai. Tai įvyko dėl to, kad „Draugas“ pakeitė turinį — pritaikė mums pokariniams „antrabangiams“. Tai buvo padaryta ne atsitiktinai, bet sąmoningai.

Kiti laikraščiai nesuprato arba nesusapėjo prisitaikyti prie naujai atvykusios mūsų kartos, ir todėl išmirė kartu su savo mirštančiais skaitytojais. Kai kurie dar išsilaikė kuriam laikui, kaip pvz., „Keleivis“, kuris pasidarė savitiškas „kuriozas“ su savo senoviška kalba ir senomis temomis. Paskutinis „Keleivio“ redaktorius Jackus Sonda — Sondeckis per vėlai suprato padarytą klaidą, ir apgailestavo, kad laikraštis anksčiau nepasuko „dypukų“ link. Taigi, laikraščiai viską lemia skaitytojai. Jeigu nėra užtektinai skaitytojų, nebus pajamų, pagaliau nebus ir laikraščio.

Prieš 20 metų „Draugas“ turėjo 8,000 prenumeratorių, šiandien teliko 3,000. Lig šiol prenumeratorių skaičius mažėjo maždaug 10 proc. per metus. Minėto „Keleivio“ prenumeratorius: 1953 m. buvo 7,000, 1976 m. jau tik 2,000, o 1979 metais „Keleivis“ sustojo ir užsidarė.

„Draugas“ jau seniai neapsieina be Draugo fondo finansinės paramos. Parama teikiama ne vien tik iš fondo pajamų, bet ir tiesiog iš fondo kapitalo. Draugo fondo aukotojai yra tie patys mes, dabar vadinami „pensininkų karta“, kurie sudarome „Draugo“ mažėjančius skaitytojus. Taigi, laikui bėgant ir fondui aukos

sustos ir fondo kapitalas baigsis. Bendrai, fondų aukos, rinkliavos, loterijos, vajai — kad ir reikalingi bei naudingi, bet jie tik laikini laikraščio ramsčiai.

Ne paslaptis, kad laikraščiai išsilaiko iš reklamų. „Drauge“ reklamų tikrai labai mažai. Geriausias pavyzdys — savaitraštis „Amerikos lietuvis“. Bet sudominti verslininkus reklamuoti laikraštyje, reikia turėti skaitytojų. O pritraukti skaitytojus reikia tinkamo turinio. Turinys, skaitytojai, reklamų pajamos — visi trys veikia kartu ir nurodo laikraščio sveikatą ir ateitį.

Buvusi redakcija atrodo kartais tą suprasdavo, tik tai nemokėjo kaip reaguoti (2005 spalio 1 d. numeryje, tuometinė redaktorė rašė, kad atėjo metas „Draugui“ „išsinerti iš seno kauto“). Draugo fondas irgi apgailestavo: „Gaila, kad į „Draugo“ prenumeravimą nepakankamai įsijungia trečioji banga, antrajai nuolat mažėjant. (tas pats 2005 spalio 1 d. numeris)“. Tenka pripažinti, kad lietuvių skaitytojų yra, tik tai, trečioji banga, neskaito „Draugo“.

Praeitais dešimtmetis, trečiabangių atvykimo dešimtmetis, galėjo būti „Draugo“ ypatingas klestėjimo ir žydėjimo laikotarpis. Kaip buvo tada, kai mes, pokarinė karta, prieš 50 metų atvykome Amerikon. Tačiau išėjo kitaip. Trečiabangiai, neradę „Drauge“ kas jiems naudinga ar įdomu, įsteigė savo spaudą atskirai. „Draugas“, vietoje prisitaikyti savo turiniu prie naujai atvykusių lietuvių, vis didesnę dėmesį skyrė finansams: rinkliavom, aukom ir vajams, kad būtų bent pinigų išmokėti algas darbuotojams bei padengti kitas einamas išlaidas.

Dabar yra proga „Draugui“ atsinaujinti, persitvarkyti, ir tarnauti ne tik mums, dabartinei „pensininkų kartai“, bet visiems Amerikoje ir išsivijoje gyvenantiems lietuviams. Tikiu, kad nauja redakcija tai supranta ir tai įgyvendins. Taip padarė ir „Draugo“ redaktoriai prieš 50 metų, atnaujinę ir pritaikę laikraščio turinį naujiems skaitytojams.

Sveikinu naująją dienraščio „Draugas“ redaktore, darbuotojus, esančius ir būtinai būsimojus skaitytojus. Tikiu ir linkiu sėkmės.

Permainų laikotarpyje didinu Draugo fonde įnašą ir raginu visus lietuvius remti dienraštį „Draugas“ bei „Draugo“ redakciją.

Didžiojo Velykų Tridienio ketvirtadienis

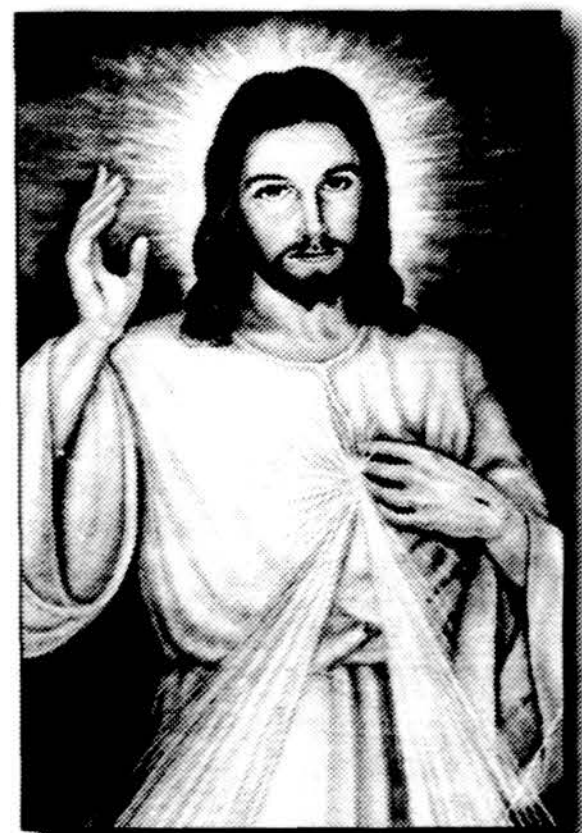
Velykų tridienį Bažnyčia pradeda švęsti Viešpaties vakarienės Mišiomis Didžiojo ketvirtadienio vakarą. Šiomis Mišiomis primenama vakariene, per kurią Jėzus mokiniams suteikė savo mirties bei prisikėlimo atminimą, idant jie galėtų tai švęsti, kol jis vėl ateis (plg. 1 Kor 11, 23 – 26). Liturginiai tekstai tiesiai nemini Šventosios Dvasios, tačiau čia dera neužmiršti su Šventąja Dvasia susijusios doktrinos Eucharistijos maldose (plg. Katalikų Bažnyčios Katekizmas, 1104 – 1109).

Kadangi išaukštintas Kristus dalyvauja Eucharistijoje Dvasios galia (plg. Rom 8, 11), galima pagrįstai tvirtinti, kad Šventoji Dvasia įgyvendina sakramente tikrą išaukštinto Kristaus buvimą. Pavyzdžiui, Eucharistijos II maldos pirmojoje epiklezėje sakoma: „Šventosios Dvasios galia pašventink šias atnašas, kad jos mums taptų Viešpaties Jėzaus Kristaus Kūnu ir Krauju“. Tos pačios maldos antrojoje epiklezėje vartojami šie žodžiai:

„Karštai maldaujame, kad mus, Kristaus Kūno ir Kraujo aukos dalyvius, Šventoji Dvasia sutelktų vienybėn“. Tikinčiuosius šitaip į vieną kūną surenka ta pati Dvasia, kuri, konsekruojant duoną ir vyną, paverčia juos Kristaus Kūnu ir Krauju. Šiame kontekste „naujas įsakymas“ (plg. Jn 13, 34: RM, posmelis prieš Evangeliją) gali būti suprantamas kaip būdas gyventi Eucharistija; žodžiais „kad jūs vienas kitą mylėtumėte“ Jėzaus meilė pateikiama ne kaip sektinas pavyzdys, bet kaip mūsų meilės šaltinis. Dvasia, sudabartinama Eucharistijoje save mums atiduodančio Kristaus buvimą, savo ruožtu suteikia mums jo gebėjimo mylėti dalį.

Didysis 2000 metų jubiliejus, „Bažnyčios žinios“ 1998 m. kovo 31 d.

Spaudai dalimis parengė N. Šmerauskas

Amerikos kultūros mėnuo Lietuvoje: džiazas koncertas ir paroda

Kovo pabaigoje Jungtinių Valstijų ambasada Lietuvoje atidarė Amerikos kultūros mėnesį 2007. Renginiai vyksta Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje. JAV ambasados sudaryta programa įvairi: filmai, koncertai, šokio spektakliai bei foto darbų paroda.

Kovo 24 d. „Kišo pavasario“ filmų festivalyje buvo parodytas nepriklausomas amerikiečių filmas „Regėjimo pojūtis“.

Šiais metais jau tradiciniu tapęs Amerikos džiazas vakaras, įtrauktas į Amerikos kultūros mėnesio programą, vyko ne tik Vilniuje, bet ir Klaipėdoje. Lietuvius linksmino grupė „The Soldiers of Swing“ („Svingo kariai“), kuri tęsia džiaz tradicijas, pradėtas dar Duke Ellington, Glenn Miller ir kitų legendinių grupių laikų muzikantų.

Amerikiečių fotografo John Margolies paroda „American Roadside Architecture“ („Amerikos pakelių architektūra“) atidaryta Europos prekybos centre kovo 30 d.

Jums siūlome dviejų korespondentų iš Lietuvos reportažus apie džiaz koncertą ir fotografijų parodos atidarymą Viniuje.

„Svingo kariai“ Vilniuje

INGA LUKAVIČIŪTĖ

Kareiviškos uniformos, blizgantys instrumentai ir užkrenčiantis džiazas kovo 27 dieną pritraukė gausybę džiaz mėlėtojų į Lietuvos nacionalinę filharmoniją Vilniuje. Jungtinių Valstijų Armijos karinio džiaz orkestro „Svingo kariai“ („The Soldiers of Swing“) koncertas buvo vienas iš Amerikos kultūros mėnesio Lietuvoje renginių.

Pasak JAV ambasadoriaus Lietuvoje John Cloud, Amerikos kultūros mėnuo siekia „parodyti Amerikos kultūros įvairumą“. Šis džiazas koncertas puikiai tai atspindėjo. „Svingo kariai“ – tai grupė, vadovaujama seržanto William King, sudaryta iš kruopščiai atrinktų, daugiausia muzikinį aukštąjį išsilavinimą turinčių JAV armijos karių iš įvairių JAV valstijų. Grupės repertuare Duke Ellington, Glenn Miller ir kitų šios eros legendų kūriniai, taip pat ir šių dienų džiaz atlikėjų, pvz., trimitininko Maynard Ferguson ir gitaristo Pat Metheny, kompozicijos.

Orkestro vadovas William, kuris lankosi Lietuvoje pirmą kartą, sakė, kad muzikantams patinka dalyvauti tokiuose kultūriniuose renginiuose kaip šis. „Muzika yra tarptautinė kalba, padedanti parodyti kitokią amerikiečio kario pusę“, – sakė William. Gausiai susirinkusi publika negailėjo plojimų orkestrui ir solistei, o kai kurie neiškentė nepasišokę pagal smagų atliekamos muzikos tempą.

„Svingo kariai“ priklauso galinčiai karinei-muzikinei organizacijai – Jungtinių Amerikos Valstijų kariuomenės Europoje (USAAREUR) orkestrui ir chorui, esantiems Šveicarijos bazėje, Vokietijoje. Aktyviai koncertuojantis orkestras, jau kartą grojęs Klaipėdos džiaz festivalyje, paviešėjęs Vilniuje, kovo 29 dieną koncertavo Klaipėdoje.

Amerikos kultūros mėnesio Lietuvoje programoje dar numatyta amerikiečių fotografo John Margolies paroda „American Roadside Architecture“, kuri bus pristatyta ir eksponuojama Europos prekybos centre Vilniuje kovo 30 – balandžio 30 dienomis. Šiuolaikinio šokio grupės pasirodymas su Lietuvos primabalerina Egle Špokaite ir pučiamųjų orkestru „Trimitas“ pristatys JAV kompozitorės Gabriela Elena Frank kūrinio „Rekviem stebuklingajai Amerikai“ premjerą (bendradarbiaujant kartu su Lietuvos muzikos ir teatro akademija). Pasirodymai vyks balandžio 21 ir 22 dienomis Vilniuje ir Kaune.

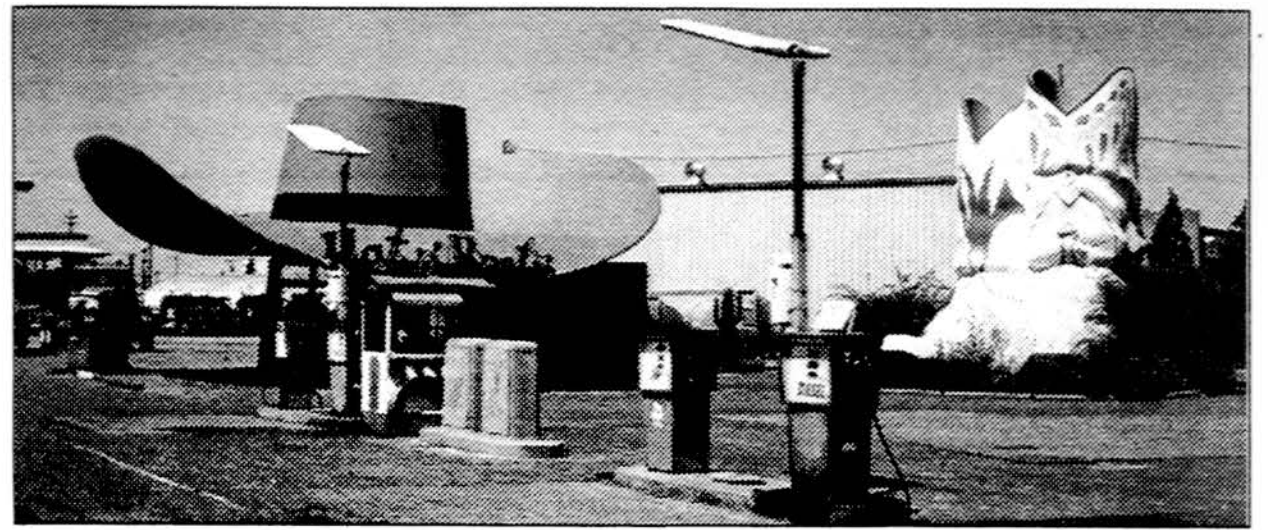
JAV amb. John Cloud pristato orkestrą.

Daugiau informacijos apie Amerikos kultūros mėnesio Lietuvoje renginius galima rasti JAV ambasados Lietuvoje internetinėje svetainėje www.usembassy.lt.

JAV ambasada yra šio kultūros mėnesio pagrindinė organizatorė.

„Svingo kariai“ koncerto metu.

JAV ambasados Lietuvoje atsiųstos John Margolies fotografijos primena ne taip seniai Amerikoje gyvavusią senąją pakelės architektūrą...

Fotografijose įamžinti išnykę senosios amerikietiškos tradicijos vaizdai

KESTUTIS PRANCKEVIČIUS

Praėjusį savaitgalį Lietuvos sostinėje buvo atidaryta garsaus JAV architektūros istoriko ir fotografo John Margolies fotografijų paroda „Amerikos pakelės architektūra“. Prekybos centre iki balandžio 30 dienos veikiančią parodą parėngė ir pristatė Jungtinių Amerikos Valstijų ambasada Lietuvoje drauge su JAV Valstybės departamento Švietimo ir kultūros biuro Kultūros programų skyriaus atstovais.

Pasak JAV ambasados Lietuvoje Viešųjų ryšių specialistės Andros Litvickaitės, amerikiečių architektūros istorikas John Margolies daugiau nei ketvirtį amžiaus važinėdamas su kamera rankose per visas Jungtines Valstijas, užfiksavo ir taip išsaugojo senosios nykstančios amerikietiškos tradicijos vaizdus. Parodoje pristatomos fotografijos yra išrinktos iš tūkstančių fotografijų, padarytų jo 100 tūkstančių mylių klajonėse... Nuotraukose stengiasi atskleisti labiau nekalto Amerikos portretą, kai verslininkai galėjo įgyvendinti savo amerikietišką svajonę puikiai užsidirbti pragyvenimui tiesiog pakabinę iškasas pakelėse ir taip tenkindami ratuotų keleivių poreikius.

Skersai ir išilgai keliaudamas po Naująją Žemyną, fotografijų autorius J. Margolies pastebėjo, jog būtent automobiliai ir jų masinė gamyba pakeitė ne tik amerikiečių gyvenimą, bet ir XX a. JAV vietovaizdį. XIX a. keliauti buvo sunku ir labai brangu. Keliai buvo negrįsti, purvini, sunkiai pravažiuojami. Riboti traukinių maršrutai ir nepatogūs tvarkaraščiai, lėtos kelionės arkliais ir vežimais, labai sunkindavo žmonių, norinčių pažinti savo šalį, galimybes.

Tačiau visa tai pradėjo keistis tik tada, kai automobiliai tapo prieinami milijonams gyventojų ir kai buvo nutiesti geri keliai, galintys patenkinti vis didėjančią automobilininkų skaičių. Pastarieji dabar jau laisvai galėjo judėti tais keliais ir susipažinti su ša-

limi savo pačių sukurtais maršrutais. O laisvasis Amerikos verslo pasaulis atsiliepė į tai sukurdamas, keliaujančių automobilininkų poreikius tenkinančias naujas verslo rūšis... Greta greitkelių visose Jungtinėse Valstijose susikūrė daugybė šeimyninių įmonių, teikiančių pagrindines paslaugas: degalus, maistą ir nakvynę.

Pasak parodos rengėjų, ši naujoji automobilinė architektūra gerokai skyrėsi nuo tos, kurią buvo galima išvysti Amerikos miestų centrinėse gatvėse. Vietoje mažų iškabų, skirtų vilioti praeivius, išsiskiriantys ir individualistiniai pakelės statiniai, dažnai su didžiulėmis iškabomis, priklausydavo pro šalį dideliu greičiu traukiančių vairuotojų dėmesį. Jų dizainas buvo tarsi savotiškas vaizdinis kodas, skirtas patraukti dėmesį ir priversti keliaujančius žmones sustoti...

Parodos organizatorių teigimu, ši išradimų Amerikos pakelės architektūroje era pradėjo trauktis praėjusio amžiaus 6-ojo dešimtmečio pradžioje, kai buvo pastatytos intensyvaus eismo autostrados, jungiančios atskiras valstijas ir išstumiančios senuosius automobilių greitkelius. XXI a. pradžioje senoji pakelės architektūra galutinai išnyko... Nauji ir monotoniškai vienodi prekybos tinklai buvo pastatyti poilsio aikštelėse, šalia didžiųjų autostradų ir miestų pakraščiuose. Daugelis pakelės verslų natūraliai nunyko, o senieji statiniai buvo nugriauti. Kiti, likę stovėti, dūla visų apleisti...

Praėjusį savaitgalį atidaryta fotoparoda – viena iš Amerikos kultūros mėnesio renginių, organizuojamų Lietuvoje nuo kovo 24 d. iki balandžio mėnesio pabaigos. Kultūros mėnuo prasidėjo kovo 24-ąją David Ware kvarteto koncertu, taip pat ir „Vilniaus kino pavasario“ programoje rodomu JAV nepriklausomo kino filmu „Regėjimo pojūtis“. Kovo 27 ir 29 dienomis Vilniuje ir Klaipėdoje koncertavo klasikinio džiaz grupė „Soldiers of Swing“.

EGLĖ PEREDNYTĖ

Iš ciklo „Ar tokio tikėjais pavasario“

○○○
Ar tokio tikėjais pavasario, rožė laukuos vakarine?
Ko tu išbėgai į tyrus, žara rugpjūčio ugnine?

O vienuolynas – vien kelias į ten, kur jau laukia
tūkstančiai Dievo veidų ir vienintelis – Tu

○○○
Kažkas many taip šaukė! Dabar nutilo.
Aš dirbu darbą, paprastą ir sunkų.
Kažkas many parpuola ir suklumpa,
kažkas atsikelia ir vėl gyventi turi.

O siela šaukia į marias, į jūras –

○○○
Ir išnyksiu tarp burių glamonėjama vėjo
šito vėjo to vėjo kurs tavo glamonėjo
Ir pamiršiu pamiršiu kad ir meilė praėjo
glamonėjama vėjų glamonėjama vėjų –

O dangus vis dar giedras
ir suplėšytos burės
mano siela – žuvėdra
nubėgė iš jūros –

○○○
Nelaikyk nubėgančio tuopų viršūnėmis sklendžiančio vėjo
glamonėjančio tuopų lapus ar žinai kaip skaudėjo
ar prisimeni ar dar prisimeni kaip jis artėjo
kaip bučiavo rankas ir be gėdos tavo glamonėjo?

Nusilenk prieš gyvenimą leiski jam eiti ir būki
laisvo Dievo dvasia it ruduo prieš rugpjūtį
Ką tu nori sakyk aš prisimenu viską kas buvo
laikinumo drugys tyliai dega ant vienišo kūno

O pavasaris toks kuris mirti niekam neleido
Tu nebūki ruduo tu pabūk lietumi man ant veido.

Didžiojo Velykų Tridienio
penktadienis

Švęsdami Didįjį penktadienį, klausomės Evangelijos apie Viešpaties kančią pagal Joną (18, 1 – 19, 42) skelbimo: Dvasios dėka Jėzus yra klusnus Tėvui iki mirties ant kryžiaus (plg. Žyd 5, 8). Šventoji Dvasia, kuri palaikė Jėzaus gyvybę Švč. Mergelės iščiose, dabar turi palaikyti Atpirkėją mirties momentu, idant jis galėtų išgyventi šį aukščiausiąjį savo egzistencijos aktą kaip Dievui priimtina auką už mus (plg. Žyd 9, 13 – 14). Tad Šventoji Dvasia buvo Kristaus aukos siela; ji yra Kristaus meilės Dievui ir žmonijai pradžia. Iš perdurto nukryžiuoto Jėzaus šono išteko „kraujo ir vandens“ (Jn 19, 34): kraujas liudija Avinėlio aukos už pasaulio išgelbėjimą realybę, o vanduo yra Dvasios ir jos dvasinio vaisingumo simbolis. Tad dėl pašventinančios Dvasios veikimo galime dalytis Kristaus aukos vaisiais. Šio pasakojimo pabaigoje šv. Jonas, aprašydamas Jėzaus mirtį, pavartojo reikšmingą posakį: „Ir nuleidęs galvą, atidavė dvasią“ (Jn 19, 30). Paskutinis miršančio Jėzaus kvapas tampa naujai kūrinijai gyvybę teikiančios Dvasios kvapu (plg. Jn 20, 22).

Kančios pasakojime vienintelis Jonas mini Mariją, stovėjusią „prie Jėzaus kryžiaus“ (Jn 19, 25). Senovinė ikonografija vaizduoja Dievo Motiną, stovinčią prie kryžiaus aukojimo poza. Kaip ir Abraomas (RM, Velyknaktis, antrasis skaitinys), Marija irgi aukoja savo Sūnų, tačiau jos Sūnus, priešingai negu Abraomo, paskutiniu momentu neišsaugomas: ji priversta regėti jį mirštant. Švč. Mergelė Marija yra „vilties moteris, kuri, kaip Abraomas, sugebėjo priimti Dievo valią“ ir „patikėjo viltimi, nematydama jokios vilties“ (plg. Rom 4, 18) (TTA, 48).

Didysis 2000 metų jubiliejus,
„Bažnyčios žinios“
1998 m. kovo 31 d.
Spaudai dalimis parengė
N. Šmerauskas

Toliau Pamokymuose pabrėžiama, kad pirmoji kalba, kurią privalėtų išmokti po lotynų, turėtų būti vokiečių, tačiau, mokydami lotynų ir vokiečių kalbų, tenepamiršta savosios, kaip neretai atsitinka, kai per jauni išvyksta iš namų. Vėliau M. K. Radvila Našlaitėlis rekomenduoja sūnams važiuoti į Italiją, Ispaniją, Prancūziją — pamatyti pasaulio, išmokti kalbų, susipažinti su papročiais”.

1565 m. prieš pat tėvo mirtį, M. K. Radvila Našlaitėlis grįžo į gimtinę, kur netrukus kartu su dėde M. Radvila Ruduoju turėjo tvarkyti palikimo bei kitus ūkinius šeimos reikalus, rūpintis jaunėnių brolių ir seserų likimu. Po to vėl išvyko į Vakarų Europą, aplankė Prancūziją, Italiją ir 1567 m. grįžo namo. 1568 m. M. K. Radvila Našlaitėlis dalyvavo karinėse LDK operacijose Livonijoje, už ką 1569 m. Žygimantas Augustas suteikė jam didžiojo kunigaikščio rūmų maršalo urėdą. Taip dvidešimtmetis jaunuolis pradėjo ilgą valstybinę tarnybą, kilo karjeros laiptais, gaudamas vis naujus, atsakingesnius urėdus: 1578 m. — didžiojo maršalo. 1590 m. — Trakų, 1604 m. — Vilniaus vaivados. M. K. Radvilą Našlaitėlį anksti išgarsino plačiai nuskambėjusi jo religinio atsivertimo — perėjimo iš protestantizmo į katalikybę — istorija.

JĖZAU, TAVO VARDAN

Iėjome į Jo tabernakulį, pagarbinome toje vietoje, kur Jo kojos stovėjo. (131 psalmė)

Aš čia tik svečias aš tik praeivis, kaip visi mano senoliai. (38 psalmė)

PIRMASIS LAIŠKAS

Pageidauji, kad Tau parašyčiau ne tikrai apie šios Dievo Vardan pradėtos mano kelionės sumanymą ir eigą, bet ir apie priežastį, kuri mane paskatino leisti į tokią tolimą ir, kaip daugeliui atrodo, net pavojingą piligrimo kelionę, ypač dar kai tokia silpna, pašlijusi sveikata, kas daugeliui, o ypač Tau gerai žinoma. Nors aš buvau ir esu priešingos nuomonės, nes pati Apvaizda ir Dievo valia paprastai vieniems svetur esantiems teikia patogius ir lengvus kelius, kitiems savo krašte, namie gyvenantiems padaro juos painius ir sunkius.

Taigi patenkindamas Tavo norą, siunčiu Tau šitos savo kelionės pradžią, kiek gali apie ją prisiminti, tik to geisdamas, kad žinotum ją Tau vie-

KELIONĖ Į JERUZALĘ

M. K. RADVILA NAŠLAITĖLIS

Nr. 2

nam parašytą esant. Dėl mūsų abipusio įpročio ir šeimos ryšio negaliu atsisakyti Tau neparašęs, tačiau labai noriu, kad tie mano dalykai būtų kuo mažiausiai kitiems žinomi.

Istorinių dalykų čia nesimu, nes mano kelionės tikslas, — kaip vėliau pamatysi, — buvo ne tas, bet visai kitas.

Tu žinai mano užsiėmimus ir mano gyvenimo profesiją, todėl lengvai gali spręsti mane ne tam keliaujant per tuos kraštus, kad aprašyčiau provincijas, tautų būdą ir kita, ką paprastai istorikai atlieka. Tuos dalykus, jei smalsumas būtų apėmęs galėjau namie sėdėdamas be didelio vargo išmokti iš mirusių mokytojų, kaip Argonijos karalius Alfonsas vadindavo knygas. Taigi priimk ir sielos naudai skaityk kokius tik iš manęs gausi laiškus, kuriuos pasitaikius progai arba užėjus norui. Tau kada parašysiu. Mat pavargusiam kūnui blogai jaučiantis, geriau pailsėti nei rašyti. Tą šiuo metu, būtent ką tik atplaukęs į Kretą, gerai, net per daug gerai, jaučiu.

Neabejoju, kad gavai tą mano laišką, kurį parašiau Gardine, išsiskyręs su karaliumi Steponu. Jis mane, maloniai ir mandagiai priėmęs, išleido net su tam tikra užuojauta, kad panorau jau leistis į tokią tolimą kelionę.

Parašau ir tą, ką man karalius patarė: kad, norėdamas išvengti laivo sudužimo ar piratų pavojaus, gavęs iš turkų imperatoriaus pareigūną, sargybinius ir palydovus nuo turkų Vartų, vykčiau į Konstantinopolį, o iš ten — į Alepą. Tie palydovai esą patikimesni kaip visi kiti imperatoriaus pavaldiniai. Beje, tas gerasis valdovas savo patarimą dar ir tuo pagrindė: aš jokių būdu negalėsiu nusislopinti neatpažintas, kas esąs, ir dėl to man gresia nemažai pavojų. Daug saugiau esą vykti su turkų imperatoriaus žinia, keliauti su jo duotu laišku. Pats duosius rūpestingai parašytą, jam adresuotą raštą,

pasiųsiąs kurį iš savo dvariškių kaipo tarpininką, kad pas turką specialiai patvarkytų tą mano reikalą. Aš karaliaus didenybei išdėsciau savo samprotavimus: maniau saugiau būsiant tą kelionę keliauti įprastu keliu, ypač kad visai nebuvau ištyręs, kaip galima būtų nuvykti į Konstantinopolį sausumos keliais. Priešingai, iš daugelio buvau girdėjęs, kad jūromis keliauti patogiau, saugiau ir per trumpesnę laiką esą galima nuvykti. Todėl nutariau, kad šis mano pasirinktas būdas teiktinesnis.

Toliau trumpai išdėstysiu, kokia buvo svarbiausia mano kelionės priežastis. Be abejonės, būdamas katalikas, žinai, kad Visagalis Dievas naudojasi įvairiais būdais žmones nuo amžinosios pražūties atitraukti ir grąžinti į išganymo kelią. Jis ne dėl savęs tą daro, nes jam nieko neprisidės, jei mes teisingai gyvensime, ir nieko jis nepraras, jei mes bjauriai ir blogai elgsimės, bet kad yra šventai pažadėjęs: nenorįs nusidėjęlio mirties, o kad pasitaistytų ir gyventų. Tad dėl savo maloningumo ir gerumo šitaip teikiasi su mumis visada elgtis. Prie jo begalinių žmonių giminei teikiamų malonių ir geradarysčių reikia priskirti ir tą ypatingą būdą, kuriuo jis atitraukia žmones nuo nuodėmės bjaurumo. Mat kadangi yra nepaprastai geras, dar daugiau — pats yra aukščiausiasis gėris, tai iš jo negali išeiti nieko kita kaip tik begalinis gerumas, kurį jis žmogui glėbiais teikė ir visa savo valia sutvarkė. O kai žmogus vietoj to, kad, atsilygindamas už geradarysčius, pataisyty savo gyvenimą, tą pataisyty vis atideda ir, užmiršęs geradarysčius, savo gudrybių apakintas, kaip nežabotas arkys stačia galva puola į nusikaltimus, tai jį, nuodėmės purve gulintį teisėtai galėtų atmesti, pasmerkti amžinai kančiai. Tą padaryti jis yra laisvas: niekam už savo darbus ataskaitos duoti neprivalo, tačiau tas jo begalinis gerumas sulauko teisybės griežtumą ir neleidžia nelaimingojo galutinai atmesti ar palikti. Jis tėviškai susirūpinęs paragina, siųsdamas žmogui laikinus smūgius bei nuskaistinimus, kad tą, kurio nepajėgė nuo nuodėmės atitraukti jo gerumas, bent žmogaus jausmui nemalonus skausmo aštrumas išlaikytų paklusnų. Tai dėl to kartais leidžia nelaimėmis prislėgti žmones, ypač kūno negaliomis, kad bent dėl tos priežasties mirtingasis klusniau pagalvotų, į kokį tikslą šis kūno asilas, kurį jis taip maitina ir myli, pagaliau privalo eiti.

Bus daugiau.

Nesutarimai su žydais kenkia Lietuvos tarptautiniams santykiams

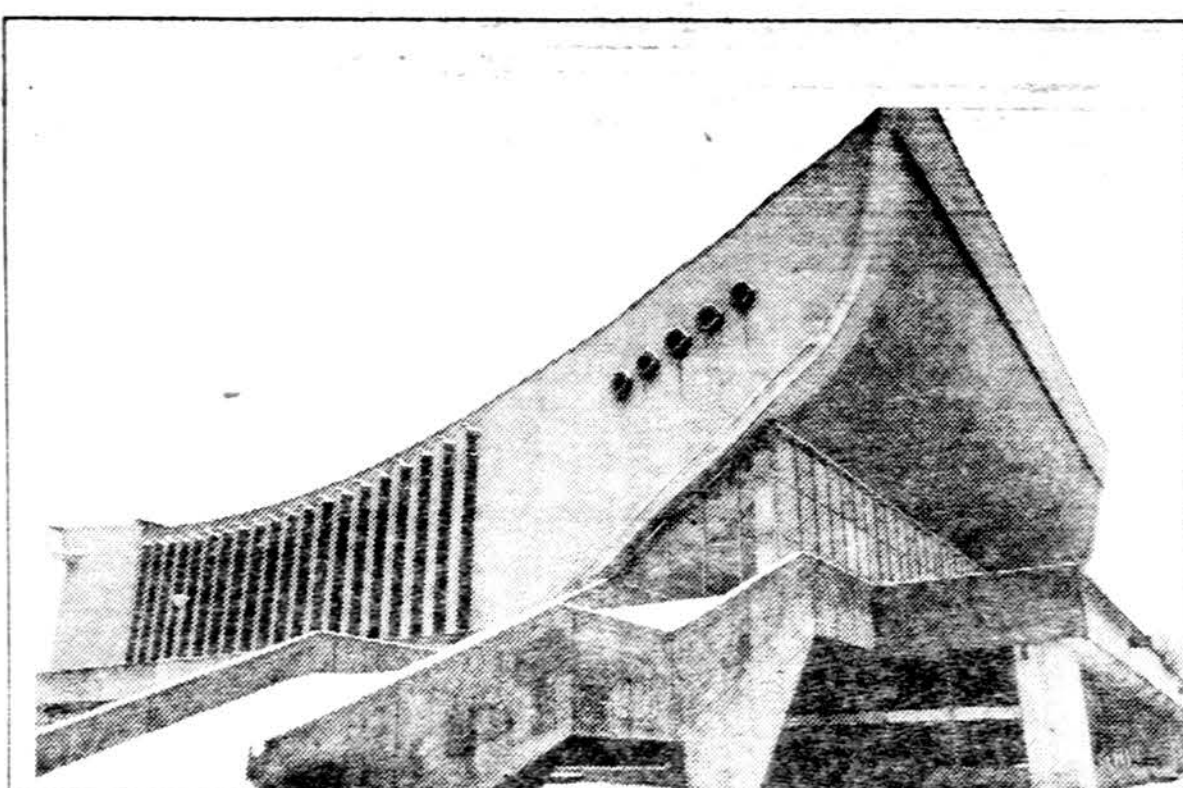
Vilnius, balandžio 4 d. (BNS) — Nesutarimai tarp žydų organizacijų ir mokslininkų dėl statybų Vilniaus centre, netoli buvusių Šnipiškių žydų kapinių, kenkia Lietuvos tarptautiniams santykiams, teigia Seimo Užsienio reikalų komitetas (URK).

Komitetas ketvirtadienį žada priimti pareiškimą, kuriuo ragins Vyriausybę sudaryti nepriklausomų tarptautinių ekspertų grupę, padėsiančią spręsti konfliktą.

„Šis klausimas pradėjo kenkti Lietuvos tarptautiniams santykiams, nes JAV, Švedija ir Didžioji Britanija sureagavo į problemą savo ambasadorių pareiškimais, o ypač didelį susidomėjimą jaučiame iš JAV Kongreso ir Senato, todėl būtina kuo greičiau spręsti minėtą klausimą“, — žurnalistams po URK posėdžio trečiadienį sakė komiteto pirmininko pavaduotojas Audronius Ažubalis.

Pasak politiko, problema kilo dėl valstybinių institucijų nesusikalbėjimo.

„Problema kilo todėl, kad atskiri valstybės valdininkai, būdami premjero sudarytos darbo grupės nariai, priėmė savo kompetencijoje sprendimus, leidžiančius statybas šioje vietoje, tačiau neinformavo pačios darbo

Pagal vieną versiją, žydų kapinių būta po dabartiniais Sporto rūmais. Eltos nuotr.

grupės, kurios jie buvo nariais“, — sakė Tėvynės sąjungos (konservatorių) frakcijos narys A. Ažubalis.

Prieš kelias savaites Kultūros paveldo departamentas kreipėsi į premjerą, prašydamas sustabdyti gyvenamųjų apartamentų ir biurų pastatų statybas Vilniuje, prie Karaliaus Mindaugo tilto, netoli buvusių Šnipiškių žydų kapinių. Lietuvos ir tarptautinės žydų organizacijos bei ben-

druomenės ne kartą reiškė pasipiktinimą minėtojo komercinio pastato statybomis.

Kai kurie duomenys rodo, kad statybos gali siekti buvusių kapinių teritoriją. Tuo tarpu dalis Lietuvos mokslininkų įrodinėja, jog vietoje, kur vykdomos statybos, jokių kapinių nebuvo, jos esą buvusios dabartinių Vilniaus koncertų ir sporto rūmų vietoje.

Didės dėstytojų ir mokslo darbuotojų atlyginimai

Vilnius, balandžio 4 d. (BNS) — Nuo šių metų liepos 1 dienos dėstytojų ir mokslo darbuotojų darbo užmokestis padidės vidutiniškai 20 procentų.

Tai numato trečiadienį Vyriausybės priimtas nutarimas dėl mokslo ir studijų institucijų vadovų, jų pavaduotojų, akademinio padalinio vadovų, jų pavaduotojų, mokslinių sekretorių, mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų darbo apmokėjimo sąlygų aprašo patvirtinimo.

Kaip pranešė Vyriausybės spaudos tarnyba, remiantis šiuo nutarimu vadovaujantieji darbuotojai bus atskirti nuo akademinio ir jiems bus nustatytos jų veiklos pobūdį labiau atitinkančios darbo apmokėjimo sąlygos. Nutarimas taip pat reglamentuos mokslo ir studijų institucijų specialiųjų programų ir kitų teisėtai gautų lėšų naudojimą darbui apmokėti.

Anot pranešimo, Lietuva, vykdydama Nacionalinę Lisabonos strategijos įgyvendinimo programą, siekia ugdyti žinių visuomenę, sukurti žiniomis pagrįstą ekonomiką.

Adamkai apsinuodijo maistu

Vilnius, balandžio 4 d. (BNS) — Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus ir jo žmona Alma Adamkienė apsinuodijo maistu. Jie sunegalavo sekmadienį, kai iš pajūrio grįžo į Vilnių. Tai pranešė dienraštis „Lietuvos rytas“.

Šalies vadovas ir jo sutuoktinė savaitgalį nutarė atsipūsti penkių žvaigždučių Palangos viešbutyje „Auska“. Adamkai čia poilsiauja ne pirmą kartą.

„Taip, prezidentas sekmadienį jautėsi nekaip. Tačiau jis apsinuodijimo maistu nesureiškina ir apie tokius dalykus nekalba. Dabar šalies vadovo sveikata gera“, — teigė V. Adamkaus atstovė spaudai Rita Grumadaitė.

Šiuo metu prezidentas su žmona vieši Paryžiuje, kur vyksta UNESCO Geros valios ambasadorių kasmetis suvažiavimas.

„Nenoriu tikėti, kad tokie garbingi svečiai apsinuodijo mūsų maistu. Aišku, visko pasitaiko, bet maistas yra mūsų pranašumas. Čia dirbantys virėjai labai kvalifikuoti, sta-

žuojasi Prancūzijoje, Italijoje, pelnė įvairių apdovanojimų. Gal kai kuriems mūsų kambariams dėl lėšų stygiaus trūksta remonto, bet apie virtuvę negaliu pasakyti nė vieno trūkumo“, — L.T. teigė „Baltijos“ poilsio namų, kuriems priklauso ir „Auska“, direktoriaus pavaduotoja Sigita Nievilienė.

Ji teigė nežinanti, ką Adamkai savaitgalį valgė „Auskoje“. „Baltijos“ poilsio namų direktorius Jonas Juknevičius komentuoti šalies vadovo ir jo žmonos apsinuodijimą atsisakė.

Prezidentūros restorane jos darbuotojus maitina restoranas „Ida Basar“, jis 2005 metais laimėjo surengtą konkursą. Anksčiau Prezidentūros restorane šeimininkavo „Stiklių“ virėjai.

Šio restorano vienas savininkų Romas Zakarevičius „Lietuvos rytui“ teigė, jog vienas mėgstamiausių V. Adamkaus valgių yra bifšteksas. Be to, Lietuvos vadovas itin mėgsta vadinamuosius veršienos medalionus — veršienos filė kepsniukus. V. Adamkus taip pat mėgsta grikių košę.

Vis labiau nerimaujama dėl užsienio politikos

Atkelta iš 1 psl.

„Daug pastarojo meto apklausų rodė, kad amerikiečiai nusivylę Irako karu, tačiau mūsų tyrimas atskleidė dar daugiau“, — sakė žurnalo „Foreign Affairs“ vyriausiasis redaktorius Gideonas Rose'as.

„Matome, kad visuomenė linksta į tai, jog reikia apriboti Amerikos užsienio politikos galimybes, nes ji nebepasitiki Vašingtono sprendimais“, — sakė jis.

Mažiau amerikiečių tiki tuo, kad šalies vyriausybė pajėgi užkirsti kelią išpuoliams, panašiams į 2001 metų rugsėjo 11-osios teroro atakas. Tik 36 proc. apklaustųjų sakė, jog vyriausybė gali daug padaryti, kad užkirstų

kelią didesnio masto atakai.

Nors 82 proc. apklaustųjų nurodė bėgstantys, kad nedraugiškos valstybės gali įsigyti branduolinį ginklą, 63 proc. sakė, jog nerealu tikėtis, kad JAV vyriausybė gali užkirsti kelią branduolinio ginklo platinimui.

Remiantis apklausa, amerikiečiai šalies užsienio politikos prioritetais laiko energetinės nepriklausomybės didinimą ir žvalgybos darbo gerinimą.

Nedaug apklausos dalyvių pritarė, kad būtina aktyviai prisidėti prie demokratijos kūrimo kitose šalyse, ir net 74 proc. apklaustųjų nurodė, kad demokratija yra „tai, ką turi sukurti pačios valstybės“.

A. Kubilius: „Mes nesame duobkasiai“

Vytautas Kubilius.

Eltos nuotr.

Vilnius, balandžio 4 d. (BNS) — Nepaisydamas viešų socialdemokratų pareiškimų dėl konservatorių paramos atsisakymo, Tėvynės Sąjungos vadovas Andrius Kubilius neskuba prognozuoti, ar ir konservatoriai nutrauks paramą mažumos vyriausybei.

„Ramiai pasižiūrėkime į gyvenimą. Aš manau, kad socialdemokratai

per šią savaitę padarė klaidų, bet jie turi pakankamai išminties, pagalvos, kas pas juos vyksta. [...] Mes nesame duobkasiai. Mes esame nuoseklūs“, — teigė A. Kubilius antradienį.

Tuo tarpu laidoje dalyvavusi socialdemokratų partijos frakcijos seniūnė Irena Šiaulienė teigė, kad „socialdemokratai aiškiai pasakė savo poziciją, reikia tai girdėti“.

SPORTAS

* **Antrą pergalę iš eilės NBA pirmenybėse iškovojo antrąją vietą Šiaurės Vakarų pogrupyje bei septintąją poziciją Vakarų konferencijoje užimanti Lino Kleizos Denverio „Nuggets“ komanda, antradienį svečiuose 111:105 nugalėjusi Los Andželo „Lakers“ krepšininkus. Lietuvis nugalėtojams pelnė 11 taškų, po krepšiu atkovojo vieną kamuolį bei surinko keturias pražangas.**

* **Antrąją vietą NBA pirmenybių Centriniam pogrupyje bei Rytų konferencijoje užimantis Žydrūno Ilgausko Klivlendo „Cavaliers“ komanda antradienį svečiuose 101:88 nugalėjo trečiojoje pozicijoje Šiaurės Vakarų pogrupyje**

esančius Minesotos „Timberwolves“ krepšininkus. Lietuvis nugalėtojams pelnė 8 taškus, po krepšiais atkovojo 7 kamuolius, atliko rezultatyvų perdavimą, dukart suklydo bei surinko 4 pražangas.

* **Kauno „Žalgirio“ jaunieji krepšininkai laimėjo keturių komandų turnyrą Portugalijoje, antradienį finale 89:63 sutriuškinę Valjadolido „Forum“ (Ispanija) komandos bendraamžius. 21 tašką nugalėtojams pelnė Adas Juškevičius.**

* **Pasirengimą sezonui baigianti Lietuvos futbolo taurės savininkė Marijampolės „Sūduva“ iš komandos atleido du Brazilijos puolėjus Dyone'ą da Silvą Mendesą bei Marcelo Sposo.**

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

B. Berezovskis įsteigė labdaros fondą A. Litvinenkai atminti

Borisas Berezovskis.

Mosnews.com nuotr.

Londonas, balandžio 4 d. („Reuters“/BNS) — Rusijos milijardierius Borisas Berezovskis įsteigė 500,000 dolerių fondą nužudytam politiniam emigrantui Aleksandrui Litvinenkai atminti ir paragino tardytojus išaiškinti, kas iš tikrųjų nuvijo šį buvusį Rusijos specialiųjų tarnybų darbuotoją.

B. Berezovskis pranešė, kad fondas sieks kompensacijos visiems, kas buvo užkrėstas poloniu — radioaktyvia medžiaga, kuria apšvitintas mirė A. Litvinenka, taip pat rengs akcijas teismo tyrimo teisingumui ginti.

„Britanijos vyriausybė turi išaiškinti šį nusikaltimą, antraip ji rizikuoja parodyti, kad nesugeba apginti šalies gyventojų, — sakė jis. — Mes pasirengę daryti viską, ką galime, kad ištiestume Britanijos vyriausybei pagalbos ranką“.

Be B. Berezovskio, naujosios organizacijos, pavadintos „Litvinenkos teisingumo fondu“, steigėjais tapo nužudytojo našlė Marina Litvinenko, Aleksandras Goldfarbas, taip pat juristė, kuri specializuojasi ginti žmogaus teises, Louise Christian.

„Yra šimtai žmonių, kurie buvo

paveikti polonio per šią teroro ataką Londone, mes norime suvienyti visus, kad sužinotume, ar galime padėti tam, ką daro teisingumas“, — sakė A. Goldfarbas.

A. Litvinenka mirė nuo radiacijos Londone lapkritį. Laiške prieš mirtį jis apkaltino Rusijos prezidentą Vladimirą Putiną prisidėjus prie jo mirties, bet Kremlius atmetė šiuos kaltinimus, ir Rusija pradėjo savo tyrimą.

Britanijos policija perdavė ataskaitą apie savo atliktą tyrimą į teismą sausį, bet nuo to laiko naujos informacijos apie bylą nebuvo.

Britanijos baudžiamasis teismas pranešė, kad praėjusį mėnesį paprašė papildomos informacijos iš policijos, bet nesakė, kada bus užbaigtas bylos tyrimas ir priimtas sprendimas pateikti kaltinimą.

Pasak L. Christian, atstovaujančios M. Litvinenko interesams, negalima leisti pamiršti bylą, ypač jeigu paaiškės, kad kaltininkai yra už Britanijos ribų.

„Yra realus pavojus, kad vyriausybėms bus leista atsitraukti, ir viskas liks nenubausta“, — sakė ji.

JAV priešraketinį skydą statys su Maskvos sutikimu ar be jo

Vašingtonas, balandžio 4 d. („Reuters“/AFP/BNS) — Vašingtonas tikisi rasti bendrą pagrindą su Rusija dėl priešraketinio gynybos skydo Rytų Europoje, bet vykdys savo planus net ir tuo atveju, jei susitarimo nebus, antradienį sakė aukšto rango gynybos pareigūnas.

„Mes norime bendradarbiauti su Rusija. Manome, kad bendradarbiavimas su Rusija turi privalumų. Mūsų nuomone, grėsmė jiems tokia pati, kaip ir mums“, — sakė JAV gynybos sekretoriaus pavaduotojas Ericas Edelmanas.

Tačiau nepriklausomai nuo to, bus ar nebus pasiekta pažangos derybose su Kremliumi, Vašingtonas toliau įgyvendins savo programą, sakė jis.

„Nemanau, jog jeigu dėl kokių nors priežasčių negalėsime pasiekti bendro susitarimo, norėsime sutikti

su tuo, kad Rusija galėtų diktuoti, ką mums daryti su kitomis šalimis dvishaliu (pagrindu) arba ką daryti NATO kaip aljansui“, — pažymėjo E. Edelmanas.

„Tad labai viliosi, kad galėsime pasiekti tam tikrą susitarimą su Rusija, kuris sumažins jos susirūpinimą“, — pridūrė jis.

Siekdamos sumažinti Rusijos nepasitenkinimą Pentagono planais dislokuoti priešraketinės gynybos (PRG) sistemos dalis buvusio sovietinio bloko šalių teritorijoje, JAV gali pasiūlyti Maskvai apsaugą nuo didėjančios raketų atakos grėsmės, mano E. Edelmanas.

Pasak jo, JAV ir Rusija pradės derybas dėl galimo bendradarbiavimo PRG srityje.

Vienas variantų yra bendras naudojimas radiolokacinių sistemų, kurias Vašingtonas nori dislokuoti Vidurio Europoje, duomenimis.

EUROPA

BRIUSELIS

Europos Komisija (EK) reikalauja, kad oro transporto įmonės per šešis mėnesius imtųsi labiau gerbti Europos Sąjungos (ES) teisės aktuose įtvirtintas keleivių teises ir priešingu atveju grasina imtis teisinių priemonių. „Per ateinančius šešis mėnesius Komisija oro uostuose tikrins, ar oro transporto įmonės teikia keleiviams įstatymuose numatytą informaciją, pagalbą ir kompensacijas“, — teigiama Komisijos pranešime. Pasak Komisijos, nors naujos taisyklės dėl kompensacijų keleiviams skyrimo ir pagalbos keleiviams, kurie nebuvo įleisti į lėktuvus, ar keleiviams, kurių skrydžiai vėluoja ar buvo atšaukti, įsigaliojo prieš dvejus metus, kai kurios įmonės vis dar jų nesilaiko arba laikosi netinkamai.

KIJEVAS

Ukrainos ministras pirmininkas Viktoras Janukovičius pareiškė trečiadienį, kad vyriausybė nepradės rengti pirmalaikių rinkimų į parlamentą iki Konstitucinio teismo sprendimo, ar teisėtas pirmadienį prezidento paskelbtas įsakas paleisti parlamentą. „Kol nebus išnagrinėtas šis klausimas Konstituciniame teisme, jokio pasirengimo jokiems rinkimams nebus“, — sakė vyriausybės posėdyje V. Janukovičius, prezidento Viktoro Juščenkos oponentas ir varžovas per 2004 metų rinkimus.

JAV

ATLANTA

CNN būstinės komplekse Atlantoje antradienį vyras nušovė moterį, o paskui apsaugininkas šovė į užpuoliką ir jį sunkiai sužeidė, pranešė ši JAV televizija. Moteriai buvo šauta į veidą, o užpuoliko būklė yra kritiška. Anksčiau buvo pranešta, kad du sužeisti žmonės buvo nuvežti į ligoninę ir kad vienas jų mirė. Atrodo, kad įtariamasis susiginčijo su minėta moterimi ir nusitėpė ją už plaukų į pirmą aukštą, kur į ją šovė. Vienas CNN

prodiuseris sakė matęs, kaip tas vyras du kartus šovė į moterį.

KARIBAI

HAVANA

Kubos prezidentas Fidelis Castro trečiadienį savo antrame straipsnyje, paskelbtame per vieną savaitę, pareiškė, kad JAV energijos politika gali privesti prie „visiško holokausto“. Rašydamas laikraštyje „Granma“, F. Castro toliau plėtojo kovą 29 dienos straipsnį, kuriame pareiškė, kad JAV prezidento George'o W. Busho politika propaguoti degalus, pagamintus iš maistinių grūdų, „daugiau kaip tris milijardus žmonių“ pasmerkia badui. „Blogiausia dar gali įvykti: naujas karas dėl dujų ir naftos išteklių, dėl kurio prieš ištisą žmonių rasę gali prasidėti holokaustas“, — straipsnyje rašo F. Castro.

ARTIMIEJI RYTAI

DAMASKAS

JAV Atstovų Rūmų pirmininkė Nancy Pelosi trečiadienį teigė Sirijos prezidentui Basharui al-Assadui perdavusi Izraelio žinią, kad jis yra pasirengęs deryboms dėl taikos. „Mūsų susitikimas suteikė galimybę pranešti ministro pirmininko Ehudo Olmert'o žinią, kad Izraelis yra pasirengęs pradėti taikos derybas“, — Damaske po susitikimo su B. al-Assadu teigė N. Pelosi.

AFRIKA

ABUDŽA

Nigerijos kovotojai paleido vienoje naftos kompanijoje dirbantį britą ir apsaugos vadovą olandą, kurie buvo pagrobti nafta turtingoje Nigerio deltoje. Britą kovo 31 dieną buvo pagrobę du užpuolikai, dviem motorinėmis valtimis atplaukę prie „Bulford Dolphin“ naftos gręžinio, esančio už 40 mylių nuo kranto. „Galiu patvirtinti, kad jis buvo paleistas. Kiek mums žinoma, jo sveikata gera. Po gydytojo apžiūros jis išvyks į Lagosą“, — teigė Didžiosios Britanijos ambasados atstovas spaudai. Apsaugos vadovas iš Olandijos, dirbantis vokiečių statybos kompanijoje „Bilfinger & Berger“, buvo pagrobtas kovo 23 dieną.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

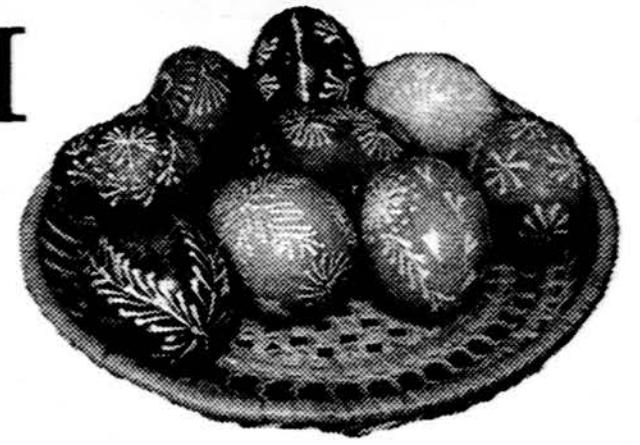
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

VELYKINIAI PUSRYČIAI

Kol šeima dar negrįžusi iš bažnyčios, likusieji namuose paruošdavo šventinį stalą. Tačiau prie stalo sėdavo tik „parnešus Velykas“, t. y. visiems parėjus ir parnešus šventintus valgius (iš to ir posakis: „Ko lauki, ar šventinto?“).

Visi stengdavosi, kad Velykų, kaip ir Kūčių, stalas būtų turtingas – tuomet bus turtingi ir metai.

Velykų stalas dvelkdavo pavasariu. Stalo viduryje, „dubenėlyje“, sudėti margučiai. Jie papuošti pataisų, bruknių šakelėmis, samanomis, rugių želmenimis, žemuogių lapeliais, kartais žibutėmis. Šventinti margučiai dedami ir į suželdintą avižų ar miežių dubenį. Puodą su žaliuojančiomis avižomis Velykų rytą padėdavo ant stalo, besdavo sužaliavusių žilvičio šakelių ir tarp jų padėdavo margučių, tai reiškė, „kad bus daug arklams avižų, vištos dės daug kiaušinių ir bus daug visokių vaisių: obuolių, slyvų, agrastų, serbentų“ (E. Bačiulienė).

Mūsų amžiaus antrajame trečiajame dešimtmetyje buvo gyventojų, ypač Aukštaitijoje, kurie ant stalo statydavo kiaušinininką „Velykų eglutę“. Tai paprasta neilga lazdelė, prie kurios pritaisyta bent 12 vielos šakelių. Kiekviename šakelės gale išlenktas žiedas kiaušiniui įdėti. Kiaušinininko lazdelė ir šakelės apvyniojamos margais popierėliais ir papuošiamos popierinėmis gėlėmis. Greta statydavo beržo ir karklo šakelių su kačiukais jas sprogdinti pradėdavo laukdami Velykų.

Tačiau dauguma gyventojų į avižų (miežių) želmenis ne margučius dėdavo, o statydavo molinę arba alebastrinę Velykų avinėlio skulptūrėlę, kartais su maža raudona vėliavėle ir kryželiu (Plungės raj. Plateliai). Kas neturėjo skulptūrėlės, vaikams sakydavo, kad „atbėgs nekaltas Velykų avinėlis“ (Utenos raj. Tauragnų apyl.). Mūsų šimtmečio Velykų avinėlių darydavo ir iš sviesto, tik jį

dėdavo ne į želmenis, bet statydavo ant knygos pavidalo torto (Panevėžio, Skuodo raj.).

Be margučių, keptas, rečiau virtas kumpis arba karka buvo labai populiarius velykinis valgis Lietuvoje. Karką (Šakių, Šilalės, Tauragės raj.) arba kiaušulės kojytes (Šilalės raj. Kvėdarna) įkepėdavo ir į bulvių plokštainį (kugelį). Kartais kepdavo apvynioję ruginės duonos tešla (Ukmergės raj.). Kepamą veršienos kumpį paskanindavo lašinukais arba kepenėlėmis.

Prie senųjų velykinių lietuvių valgių reikia priskirti keptą kiaušulės galvą ir paršiuką. Kaip rašė L. Jucevičius, XIX a. viduryje šerno arba dažniausiai didelio meitėlio galva buvo būtinas Velykų valgis. Kepta arba su kopūstais virta kiaušulės galva per Velykų pusryčius buvo valgoma dar iki mūsų šimtmečio vidurio Šakių, Šiaulių, Varėnos raj.

Dažnai kepdavo ir paršiuką. Ryžiais kimštą tiesdavo kniūbsčią ant padėklo, pabarstydavo aplinkui ryžių ir dėdavo ant stalo (Kelmės, Šakių raj. Kitur taip buvo patiekiamos kimštos žąsys (Kelmės, Šiaulių raj.). Kalakutus, kad nesudegtų, suvyniodavo į kopūstų lapus ir kepdavo duonkepse krosnyse. Mūsų amžiaus ketvirtame dešimtmetyje kai kurie zanavykai pirmą dieną ugnies visai nekurdavo, valgydavo jau Didįjį šeštadienį paruoštus valgius.

Velykų valgis buvo ir sūris. Zarasiškiai net spausdavo specialiai didelį velykinį sūrį su kmykais sakydavo, kad per Velykas sūrį reikia valgyti dėl to, jog jis primena ant Kristaus kapo užrintą akmenį (Zarasų raj. Imbrado apyl.), kad karvės būtų piningesnės (Zarasų apyl.). Kepdavo ir velykinių pyragų, kartais iki 0,5 m aukščio. Tam anksčiau iš molio lipdydavo specialius indus „lakones“. Kuo pyragas aukštesnis, tuo šeimnininkė geresnė. Sriubos, t. y. velykiniai barščiai virti su kumpiu ir troškinti

kopūstai, valgomi tik Vidurio Lietuvoje.

Perlojos apyl. iki XIX a. pabaigos buvo paprotys iš medaus daryti „Velykų gėrimą“ midų. Į užvirintą vandenį įdėdavo žiupsnelį susmulkintų aviečių stiebelių, paskui įkrėdavo medaus. Medui ištirpus ir skysčiui ataušus, leisdavo parūgti. Paskui gėrimą supilstydavo į butelius. Velykų midus būdavo daromas rudenį arba žiemą, nes išlaikytas esąs geresnis.

Sustoję ar suklaupę įprastinėse vietose prie stalo, kiek pasimelsdavo, kai kur dar pagiedodavo „Linksmą dieną mums nušvito“ ir sėdavo. Kartais prieš pusryčius šeimnininkas dar pašlakstydavo šventintu vandeniu ir peržegnodavo stalą. Tai vienur, tai kitur išgerdavo ir po gurkšni šventinto vandens. Jei būdavo susipykę, vienas kito atsiprašydavo.

Pirmiausia suvalgydavo („atsigavėdavo“) kiaušinių. Žemaitijoje per Velykų pusryčius po margutį visiems padalydavo tėvas, tuo tarpu Aukštaitijoje, Dzūkijoje ir Suvalkijoje margutį kiekvienas pats pasirinkdavo ir vienas su kitu dauždavo: paprastai tėvas su vyresniais, motina su jaunesniais vaikais. Kartais margučius dalydavo motina. Kieno margutis stipresnis, tam ir metai bus laimingesni, tas ilgiau gyvens (Plokščiai). Šeimoje ne tiek svarbu, kas „kiaušis“, o įrodymas, kad esi sumanesnis, išvalgesnis, kad tavęs turės klausyti kaip stipresnio tas, kurio margutį tu sumušei (Nemunėlio Radviliškis).

Rečiau „atsigavėdavo“ margučio skiltelėmis (Biržų, Ignalinos, Radviliškio, Rokiškio, Šilalės, Trakų, Utenos, Zarasų raj.). Kartais, be motinos, skilteles dalydavo ir tėvas arba kas kitas vyriausias šeimoje. Šudeikiečiai aiškino, jeigu kiekvienas gabaliuką paims į savo ranką, tuomet vėl visa šeima sulauks kitų Velykų. Skiltelėmis dalydavosi ir tuomet, jei

visiems neužtekėdavo po margutį. Kaip ir kalėdaitis per Kūčias, margutis simbolizuoja šeimos vienybę (Laukuvos apyl.).

Vienas pirmųjų Velykų valgių buvo ir duona su druska, kad niekad jų nestigtų, kad šeimoje būtų stiprybė (Kapčiamiesčio, Pastrėvio apyl.). Po pusryčių motina išdalydavo vaikams margučius po lygiai. Juokais sakydavo, kad čia kiškių ir Velykės dovanos, vakar važioavo su vežimu kiaušinių ir pabalais pribarstė (Antazavė).

Kiti jau prie stalo pradėdavo daužynes. Iš kiaušinių spėdavo ir ateiti. Trakiškiai žiūrėjo, kur bus pramušto kiaušinio duobutė: jei viršuje geri metai, jei šone ir dar neapvali lauk negandų (Pastrėvio apyl.). Be to, margutį pasukdavo ir žiūrėdavo, į kur, kai jis sustos, atsikuks smailys: jei į pietus iš ten ateis pirmasis griautinis arba bus šilta, jei į šiaurę šalta, jei į rytus sausa, į vakarus drėgna (Šiaulių raj. Pailių k.).

Palikdavo margučių ir inde ant stalo, kad turėtų ką dovanoti svečiams. Kai kas ant stalo palikdavo ir neapjautą šventintos duonos kepalą, kad jos būtų visus metus.

Visiems papusryčius, vyresnieji paprastai nueidavo miegoti. Svečiuotis šią dieną nepriimta, tačiau Liškiavos apyl., jei kuriuose namuose būdavo nevaikstantis ligonis, nesvarbu, kad jis prižiūrėtas, pavalgydintas, kad visko turi, kiekviena kaimynų šeima jausdavo pareigą jį aplankyti. Lankytojų buvo laukiama, niekas nei jų, nei dovanų neatstumdavo.

Parengta pagal tostai.lt

Mūsų stalui

Velykiniai bulvių kiaušiniai

*2 svarai arba 800 g bulvių – 8 nedidelės bulvės arba 4 didelės bulvės

*aliejaus kepiniai

*0,5 puodelio jogurto

*2 uncijos arba 60 g Gouda sūrio, susmulkinto (1/2 puodelio)

*2 šaukštai šviežių česnako laišku

*2 šaukšteliai Dijon-tipo garstyčių

*0,5 šaukštelio druskos

*0,25 šaukštelio pipirų

*pienas (nebūtina)

*2 kietai virti kiaušiniai, nulupti ir susmulkinti

*šviežių česnako laišku (nebūtina)

1. Įkaitinkite orkaitę (350°–430° F) temperatūros. Nušveikite bulves, nušluostykite sausai. Šakute įdurkite bulves 2-3 vietose. (Jei norite, kad odelės būtų švelnesnės, patepkite bulves riebalais arba įvyniokite kiekvieną į foliją.)

2. Sudėkite bulves į negilią kepinio skardą. Kepkite neuždengtą bulves 430 temperatūros orkaitėje 40–50 minučių, jei bulvės smulkios arba 60–70 minučių, jei bulvės didelės arba kol bulvės bus minkštos. Išimkite

iš orkaitės; truputį atvėsinkite, kad būtų lengviau dirbti.

3. Nuo mažų bulvių abiejų galų nupjaukite nedidelius gabaliukus. (Jei bulvės didelės, perpjaukite bulves perpus skersai. Nupjaukite nedidelį gabaliuką nuo apvaliųjų bulvių galų.) Nupjautus gabaliukus nulupkite, odelę išmeskite. Sudėkite minkštimą į dubenį. Atsargiai išgremžkite minkštimą iš kiekvienos bulvės, palikdami 0,5 cm kiautą. Sudėkite minkštimą į dubenį; atidėkite gautus kevalus.

4. Iš bulvių minkštimo sugrūskite košę. Į ją įmaišykite jogurtą, sūrį, česnako laiškus, garstyčias, druską ir pipirus. (Jei reikia, įdėkite 1–2 šaukštus pieno.) Sudėkite kietai virtus kiaušinius. Atsargiai sudėkite bulvių mišinį į gautus kevalus. Pastatykite bulvių „kiaušinius“ į kepinio skardą.

5. Kepkite dideles arba mažas bulves neuždengtą 430° F orkaitėje apie 20 minučių arba kol viršus truputį paruduos.

Jei norite, galite papuošti česnako laiškais.

Skanaus!

SVETUR

Velykiniai kiaušiniai Latvijoje

Pavasari, per Velykas, maisto atsargų po žiemos likdavo mažai, todėl ilgus amžius Latvijoje virti, marginti svogūnų lukštais ir dekoruoti raižiniais kiaušiniai buvo pagrindinis Velykų valgis. Dauguma šeimų Latvijoje ir šiandien verda ir margina kiaušinius namuose. Kitas buvęs populiarius Velykų valgis – daiginti kviečiai – šiandien jau nėra delikatesas, jis dažnai tik papuošia šventinį stalą.

Pagal meniu.lt

Velykos Švedijoje

Švedijoje Velykos iki šiol yra religinė šventė ir visa Velykinė savaitė turi iškilmingumo aureolę. Šią savaitę netinkamas laikas jungtuvėms ar krikštynom, tik neseniai Didįjį Penktadienį Švedijos kino teatruose pradėti rodyti filmai.

Kristaus įžengimas į Jeruzalę švenčiamas ne palmių šakelėmis, kurių Švedijoje nėra, bet gluosnių. Jų parsinešama į namus, kad laiku prasiskleistų lapeliai. Lietuvoje tai – Verbų sekmadienis.

Su Velykomis susiję ir kai kurie prietarai. Tikima, kad Velykų savaitę labai suaktyvėja raganos ir tamsiosios jėgos. Nuo jų saugomasi deginant laužus, šaudant raketas, virš durų piešiamais kryžiais, žvaigždutėmis ir kitais šventiniais simboliais, po slenksčiu padedama psalmių knyga.

Populiarius velykinius laiškelius, kurie slapčiomis metami į pašto dėžutes.

Populiariausias maistas – kiaušiniai, kurie valgomi Velykų sekmadienio išvakarėse. Nors kiaušiniai dažomi, tačiau jie nėra tokie puošnūs ir gražūs kaip daugelyje Europos šalių.

Pagal novaturas.lt

LIETUVIŲ TELKINIAI

VOKIETIJA

Vasario 16-osios gimnazija

Atkelta iš 2 psl.

Pilis, kurioje gyveno berniukai, buvo apgriuvusi. Reikėjo statyti naują bendrą, bet tam reikėjo pirmiausiai įtikinti valdžią ir surinkti pinigų. Pasisekė. Bet dar nespėjus pradėti statybų, sudegė pilis. Greitai pastatė „baraką“ pamokoms, o vaikus apgyvendinome mokyklos pastate. Pastatė bendrą, atstatė pilį, atnaujino mergaičių bendrą, klasių pastatą. Dar nespėjome viso to atlikti, prasidėjo Sąjūdžio laikai. Buvome ryšių punktu, lyg ambasada. Ši darbą dirbo vyresnių klasių mokiniai, mokytojai ir gimnazijos vadovai. O darbo buvo

daug. Kai jau aprimo ir atrodė, kad galėsime daugiau atsidėti pedagoginiam darbui, gavome valdžios pranešimą, kad parama nutraukiama, gimnaziją ir bendrą reikia uždaryti. Tačiau išsigelbėjome persiorganizuodami. Latviai ir vengrai prarado savo mokyklas, taip pat ir tautinės kultūros židinius Vokietijoje. Nei Miunsteryje, nei Kastelyje neliko tų didelių kultūros centrų, kuriuos žadėjo kurti vietoj gimnazijų.

Taigi, jeigu jau tiek audrų išgyvenome, gyvuosime ir toliau, jeigu visi vieningai gimnaziją remsime ir jai padėsime.

Ingrida Bublienė, Ohio Žemės ūkio departamento direktoriaus paskirta į Ohio valstijos tarybą – Retail Food Safety Advisory Council. Nuotraukoje (iš kairės): Fred Daley, Ohio Žemės ūkio departamento direktorius ir Ingrida Bublienė „IB International“ prezidentė, LR Garbės generalinė konsulė.

DETROIT, MI

Sėkmingas priešvėlykinis renginys

Šv. Antano parapijos moterys, vadovaujant Eugenijai Bulotienei, Onai Šadeikienei ir Patricia Kaulienei, balandžio 1 d., Verbų sekmadienį, suruošė pyragų, pyragaičių, grybukų, lašinių ir namuose gamintų sūrų išpardavimą. Stalai buvo gražiai papuošti kvepiančiais pavaros žiedais ir žalumynais. Juos taip pat puošė ir tautiniais rūbais apgertos lėlės, spalvingi margučiai. Renginys buvo sėkmingas ir pelningas, nes parapijai buvo paaukota daugiau nei 400 dol.

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

Parapijos moterys tikrai nustebino pirkėjus savo kulinariniais gabumais. Stalus puošė didingi skruzdėlynai ir želė bei varškės desertai. Turėjome daug skanių gražiai papuoštų pyragų, pyragaičių ir net 10 sūrų. Daug lankytojų pasinaudojo šia gera proga nusipirkti skanių ir įvairių kepsnių bei kitų patiekalų. Viskas buvo parduota per porą valandų!

Apsilankiusieji svečiai ir parapijiečiai smagiai praleido sekmadienio popietę, džiaugėsi savo pirkiniais. Dėkojame visiems už gausų apsilankymą, pinigines aukas, skanumynus ir nuolatinę paramą Šv. Antano parapijai.

Regina Juškaitė-Švobienė

NEKILNOJAMASIS TURTA

VIDA M.
SAKEVICIUS

Real Estate Consultant

Nekilnojamojo turto
pirkimas, pardavimas

708-889-2148

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD

Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prienamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliskai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

BROOKLYN/QUEENS, NY

Kovo 11-oji

Sekmadienį, 2007 m. kovo 11 d., LB NY Brooklyn/Queens apylinkė surengė šaunų Kovo 11-osios minėjimą. Šv. Mišiose 10 val. ryto, kurios buvo užprašytos LB New York apygardos ir aukojamos Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo proga, vadovaujant šauliui Algirdui Jankauskui, įneštos Amerikos, Lietuvos ir šaulių vėliavos. Po tikinčiųjų maldų, skaitant pritaikytą maldą, apylinkės valdybos narė Viktorija Čereškienė įnešė vainiką, papuoštą lietuviška juosta, skirta žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę. Per Mišias nuostabiai gražiai giedojo bažnyčios choras. Po šv. Mišių svečiai turėjo progos papietauti parapijos salėje. Pietus paruošė NY lituanistinės mokyklos tėvų komitetas, kuriam apylinkė lieka labai dėkinga. Skaniais, namie keptais pyragais vaišino Zina Jankauskaitė.

Minėjimas pradėtas Brooklyn/Queens apylinkės pirmininkės Vidos Jankauskienės žodžiu kaimyninėje, svetingos Mt. Carmel parapijos salėje. Apreiškimo parapijos chorui sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus, įneštas vainikas, tylos minute pagerbti žuvę už Lietuvos laisvę. Invokacijai sukalbėti pakviestas kun. Vytautas Volertas. Po to Kęstučio Genio poeziją „Kelkimes“ skaitė viešnia

iš Lietuvos – Vida Paulavičienė. Kadangi Lietuvos Respublikos konsulato darbuotojai visi buvo įsipareigoję tą dieną kur nors kitur dalyvauti, gen. konsulas dr. Mindaugas Butkus mielai sutiko raštu paruošti tekstą Kovo 11-osios proga. Jį perskaitė Danguolė Pašytė. Nuostabiai jaudinančiai ji padėklamavo Bernardo Brazdžionio eilėraštį „Aš čia gyva“. Minėjimo pirmoji dalis užbaigta bendra daina „Žemė Lietuvos“.

Meninę programą atliko tautinių šokių grupė „Aušrinė“ iš Philadelphia, vadovaujama Dariaus Žipalio, ir pramoginių šokių pora – Tomas Mikuckis su Sue Chen. Visi svečiai gerėjosi šokėjų grakštumu ir profesionalumu. Šokiai visiems labai patiko ir ateityje tikrai norėtumėm juos vėl matyti New York. Visus nustebino Tomo Mikuckio ir Sue Chens pramoginiai šokiai su proginėmis suknelėmis (jas Sue Chens keitė net tris kartus) ir smokingu. Pora šoko išdidžiai po visą erdvią salę, lydimi žiūrovų aplodismentų. Programa užbaigta visų svečių bendra daina „Lietuva brangi“. LB Brooklyn/Queens apylinkė yra labai dėkinga visiems dalyviams ir ypač svečiams. Tegyvuoją nepriklausoma Lietuva!

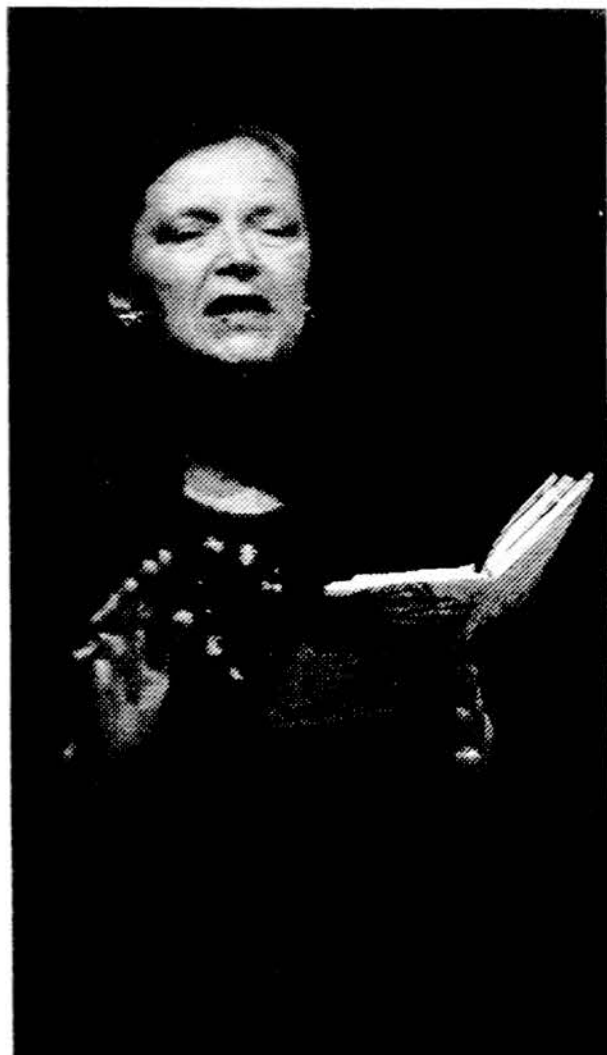
Vida Jankauskienė

Kovo 4 d. Viešpaties Atsimainymo bažnyčios salėje, New York, įvyko Kaziuko mugė. Nidos Angeliadis nuotraukoje: skautė Antanina Belzer duoda geltono kakiaraiščio žodį per Mugės atidarymą.

Atsisveikinimas su Jurga Ivanauskaite

Kovo 31 d. meno mylėtojai gausiai rinkosi į dailininkės Zitos So-deikienės parodos „Praeitį įsta ir dabartį“ atidarymą. Tačiau mažai kur buvo skelbta, kad tuoj po šios parodos atidarymo Lietuvių dailės muziejuje bus koncertas. Tiesa, teko skaityti vieną pranešimą, bet jame tik buvo parašyta, kad gros Raminta Lampsatytė (kuri šiuo metu svečiuojasi Čikagoje trumpam atvykusi iš Berlyno). Suprask — tai lyg ir parodos meninė dalis. O gaila, nes programa nebuvo suderinta būtent su šios parodos atidarymu, tai buvo vakaras visai kita tema.

Dr. Raminta Lampsatytė skaito Jurgos Ivanauskaitės poeziją.

Jono Kuprio nuotr.

Koncertas (pavadinčiau jį vakaras-prisiminimas) buvo skirtas nesenai šį pasaulį palikusiai rašytojai Jurgai Ivanauskaitei. Gerai parinkti muzikiniai kūriniai, skambėjusios eilės iš paskutiniojo Jurgos eilėraščių rinkinio „Odė džiaugsmui“ (Vilnius: Tyto alba, 2007), kurias skaitė pati R. Lampsatytė ir įdomiai rodomos Algimanto Kezio ekranu „keliaujančios“ nuotraukos sukūrė nuostabią vakaro atmosferą.

Skambėjo Fr. Schubert, R. Shuman, Broniaus Kutavičiaus kūriniai fortepijonui. R. Shuman kūriniai angelų tema ypač gražiai derėjo su A.

Algimanto Kezio nuotraukoje: medinis angelas

Kezio fotografijomis ta pačia tema. Ekране kylančios aukštyn, tostančios tolyn fotografijų skaidrės, kuriose užfiksuoti didžiausiai mediniai ar bažnyčiose stovintys skulptūriniai angelai, žadino jausmus, teikė nusiramimą. Nepaisant, kad vakaro tema buvo liūdna, pianistė, kaip ir pati Anapilin iškeliavusi rašytoja, sugėbėjo žiūrovus ir klausytojus įtikinti, kad gyvenimas yra nuostabus.

R. Lampsatytėi pagrojus dar niekada negirdėtą M. K. Čiurlionio kūrinį „Tėve mūsų“, visi tarsi sukalbėjome paskutinę maldą Jurgai. Net paskutiniai akordai aiškiai sakė: „Tėve mūsų, kuris esi danguje...“

Po maldos apraudojome Jurgą kartu su J. Gruodžio „Rauda“, su E. Grieg miniatiūromis „Energija“, „Paukštis“, „Drugelis“, suprasdami, kad Jurga visą energiją skyrė gyvenimui, skrisdama per jį tarsi paukštis. Deja, jos gyvenimas, kaip to drugelio, buvo trumpas.

Iš klausėme J. Strauss „Sapnus“ ir ramiai kartu su angelais palydėjome Jurgą į miškingą kalnelį amžinam miegui (J. Strauss „Miško kampeilis“).

Nuostabus vakaras — tylus, pilnas susikaupimo, apmąstymų. Ačiū pianistei dr. Ramintai Lampsatytei, fotomeninkui Algimantui Keziui, ALTV direktoriui Arvydui Reneckiui už puikų atsisveikinimą su Jurga.

Laima Apanavičienė

KARŠTA, BET GERAI. NAUJASIS „LITUANUS“ NUMERIS

Karšta, bet gerai. Kaip laiškai: „Step over, if you wanna piece of duona...“ Kokį išpūdį Lietuva ir lietuviai palieka užsieniečiams, kurie į ją nuvyksta dirbti ir gyventi? Galite pasiskaityti ką tik išleistame „Lituanus“ žurnalo pavasario numeryje. Buvę JAV „Peace Corp.“ organizacijos savanoriai: Stacy Larsen, Auridas Jocas, Bonnie Carlson, Sean Connolly, Indre Biskis, dalijasi savo gyvenimo išpūdžiais Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo aušroje.

Fullbright stipendininkas John F. X. Knasas analizuoja Lietuvos pastangas pritapti prie Vakarų.

Šį numerį redagavo Patrick Chura, taip pat buvęs „Peace Corp.“ savanoris Lietuvoje, o dabar University of Akron profesorius ir „Lituanus“ žurnalo redakcijos narys.

Žurnalą puošia Rimo Visgirdos keramikos darbų iliustracijos. Recenzuojamos Ignato Domeikos „Mano kelionės“, Janinos Degutytes „Poezija“ ir Ale Liubinas „Homeland Lost“ knygos.

Žurnalas „Lituanus“ leidžiamas anglų kalba nuo 1954 metų. Šiuo metu jį redaguoja Violeta Kelertienė,

LITUANUS

THE LITHUANIAN QUARTERLY VOLUME 53:1 (2007)

IN THIS ISSUE:

“KARŠTA, BET GERAI”: THE HEALING SPIRIT OF THE DRUSKININKAI PIRTS

STEPPING OVER

TRAJECTORIES

KAIP LAIŠKAI

GOING BACK: JOURNAL ENTRIES OF A PEACE CORPS VOLUNTEER

A FULLBRIGHTER OBSERVES LITHUANIA GOING WEST

WORKS IN CLAY

BOOK REVIEWS

Illinois universiteto PLB Lietuvių katedros vedėja.

Užsiprenumeruoti galite šiuo adresu: Lituanus, 47 W. Polk St. #100-300, Chicago, Illinois 60605. Kaina tik 20 dol. Anksčiau žurnale spausdintus straipsnius galima pasiskaityti internete: www.lituanus.org

dkv

Žurnalo „Lituanus“ redakcija ir taryba kovo 3 d. aptarė einamuosius reikalus ir tolimesnę žurnalo leidybą. Stovi iš k.: Jurgis Anyšas, Dalia Anyšienė, Danguolė Kviklytė, Gražina Slavėnienė, Violeta Kelertienė, Laima Van der Stoep, Henrietta Vepštienė ir Mindaugas Vygantas. Sėdi iš k.: Michael Murray ir Arvydas Tamulis.

Poezijos konkursas apie lietuvių kalbą

Lietuvių kalbos institutas bei Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Vyriausybės paskelbė mokinių plastinės kūrybos ir poezijos konkursą „Mano kalbos ribos žymi mano pasaulio ribas“. Šis konkursas skirtas lietuvių kalbai populiarinti ir jos vertei įprasminti. Konkursas paskelbtas pirmą kartą.

Konkurse gali dalyvauti 1–12 klasių mokiniai, gyvenantys Lietuvoje, ir lietuviškų mokyklų mokiniai užsienyje. Kiekvienas kandidatas iki liepos 1 dienos Lietuvių kalbos institutui gali pateikti po vieną plastinės kūrybos darbą ir po vieną poezijos kūrinį.

Konkursas gali būti derinamas su Bendrojo lavinimo mokyklų ugdymo planu, kai birželio mėnesį skiriama 10 dienų projektinei veiklai.

Konkursas „Mano kalbos ribos žymi mano pasaulio ribas“ bus Lietuvių kalbos institute atidaromo „Lituanistikos židinio“ sklaidos programos dalis, kurios metu šalia kitų atidarymo renginių bus eksponuojami konkurso dalyvių darbai.

Konkurso tikslas — skatinti mo-

kinus aktyviai mąstyti apie kalbą, suteikti galimybę jų kūrybinei saviškai, stiprinti visuomenės tautinę ir pilietinę savimonę, atkreipiant dėmesį į vieną svarbiausių dalykų — gimtąją kalbą.

Pagrindinis konkurso motyvas — kūrybiškai interpretuoti lietuvių kalbą, parodyti savo asmenišką santykį su kalba, apmąstyti kalbos ir tautos, kalbos ir istorijos, kalbos ir kultūros, kalbos ir pilietiškumo sąsajas.

Konkurso laureatai bus iškilmingai apdovanoti Lietuvių kalbos instituto „Lituanistikos židinio“ atidarymo ir Mokytojų dienos proga spalio 5 d.

Konkurso nuostatus ir visą informaciją galite rasti Švietimo ir mokslo ministerijos tinklalapyje:

www.smm.lt,

taip pat Lietuvių kalbos instituto interneto svetainėje:

www.lki.lt

Daugiau informacijos teirautis: Lietuvių kalbos instituto direktorė dr. Jolanta Zabarskaitė, tel. (85) 2346472.

Švietimo ir mokslo ministerijos informacija

Kviečiame į mokyklos jubiliejų

ČIKAGOS LITUANISTINEI
MOKYKLAI — 15 METŲ

Balandžio 21 d.

Jaunimo centro
didžiojoje salėje

11 val. r. —

iškilmingas minėjimas

6 val. v. — pokylis

Bilietus galima įsigyti: tėvų komiteto kambaryje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) šeštadieniais nuo 8:30 val. r. iki 1 val. p.p. arba užsisakyti pas Jūratę Dovilienę tel. 630-832-6331.

A † A ALGIRDAS BRAZIS

Mirė 2007 m. balandžio 1 d., sulaukęs 92 metų.

Nuliūdę liko: žmona Aldona (Sokas), vaikai Beverly su William Opelka, Donna Raymond, Marilyn Klecka ir Susan su Gerald Pines; anūkai Cheryl, Elissa, Michael, Vanessa, Marisa, Stephanie, Loren, Lindsay; proanūčiai: Max, Heidi, Marlena, Robby, Gia ir Madison; sesuo Olga Schulfer bei kiti artimieji.

A.a. Algirdas buvo Čikagos lietuvių operos, Lietuvių Prekybos rūmų, American Legion Post #986, Balzeko muziejaus, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, The Knights of Columbus narys, Lietuvos Vyčių garbės narys, Antrajame pasauliniame kare tarnavo tankistu.

Velionis pašarvotas pirmadienį, balandžio 9 d. nuo 3 val. p.p. iki 9 val. v. Palos-Gaidas laidojimo namuose, 11028 Southwest Hwy, Palos Hills, IL.

Laidotuvės įvyks antradienį, balandžio 10 d. Iš laidojimonamų 9:30 val. ryto velionis bus atlydėtas į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, 6912 S. Washtenaw, Chicago, IL, kurioje 10:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių a.a. Algirdas bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašome aukoti BALFui (4545 W. 63 rd. St. Chicago, IL 60629), Čikagos Lietuvių operai (7117 S. Mozart, Chicago, IL 60629) Sisters of Casimir Infirmary, 2601 W. Marquette Rd., Chicago, IL 60629).

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidotuvių direkt. David Gaidas, Tel.: 708-974-4410

A † A PRANĖ GELAŽIŪTĖ MARCINKIENĖ

Mirė 2007 m. balandžio 3 d., sulaukusi 100 metų.
Gyveno Oak Lawn, Illinois.

Gimė Lietuvoje, Joniškėje. Amerikoje išgyveno 58 metus.

Nuliūdę liko: duktė Dana Bazienė, anūkė Rita su vyru Scott, a.a. brolio Juliaus Gelažiaus žmona Irena Gelažienė, jų duktė Diana Kizlauskienė su vyru Antanu, jų vaikai ir kiti giminės Amerikoje. Lietuvoje a.a. brolio vet. gyd. Prano duktė dr. Virginija Matilionienė ir jos duktė su šeima.

Velionė bus pašarvota pirmadienį, balandžio 9 d., nuo 3 val. p.p. iki 8 val. v. Palos Gaidas laidojimo namuose 11028 S. Southwest Hwy., Palos Hills, IL (111 th St. ir Southwest Hwy.). Iš laidojimo namų 11 val. ryto a.a. Pranė bus atlydėta į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią Marquette Parke, kur 12 val. r. bus aukojamos gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po pamaldų a.a. Pranė bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines ir palaidota šalia a.a. vyro Antano.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

A † A ALDONA SLONSKIENĖ JUODPALYTĖ

Mirė 2007 m. balandžio 2 d.

Gimė Lietuvoje, Šiaulių apskrityje.

Gyveno Oak Lawn, IL. Amerikoje išgyveno 58 metus.

Nuliūdę liko: vyras Balys, vaikai Andrius su žmona Sheila, Ramona Milišauskienė su vyru Antanu, Laura Suopienė su vyru Algiu, 13 anūčių, 1 proanūkis.

Velionė buvo mama a.ŋa. Renatos.

A.ŋa. Aldona bus pašarvota pirmadienį, balandžio 9 d., nuo 9 val. r. iki 11 val. ryto Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont. Šv. Mišios įvyks 11 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje. Po Šv. Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame visus dalyvauti.

Nuliūdusi šeima

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A SESUO M. AURELIA STASAITIS, SSC

Mūsų mylima seselė mirė 2007 m. balandžio 3 d. Šv. Kazimiero seselių motiniškame name, 2601 W. Marquette Rd., Chicago, IL, sulaukusi 92 metų.

Į vienuolyną įstojo iš Šv. Kazimiero parapijos, Worcester, Massachusetts. Vienuolyne išgyveno 74 metus.

Nuliūdę liko: Šv. Kazimiero seserys, sesuo Rita Mercurio su šeima, gyvenanti Glendora, CA, sūnėnai, dukterėčios bei kiti giminės ir artimieji.

Velionė bus pašarvota antradienį, balandžio 10 d. nuo 3 val. p.p. iki 7 val. v. Šv. Kazimiero vienuolyne, 2601 W. Marquette Rd., Chicago, IL. Mišparai mirusiems 7 val. v.

Laidotuvių šv. Mišios vyks trečiadienį, balandžio 11 d. 9:30 val. ryto Šv. Kazimiero seserų vienuolyno koplyčioje. Po šv. Mišių sesuo M. Aurelia bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame dalyvauti Šv. Mišiose ir laidotuvėse bei pasimelsti už seselės sielą.

Šv. Kazimiero seserys ir Stasaitis šeima

Mylimo vyro

A † A POVILO GINTAUTO

netekus, buvusią bendradarbę Onutę nuoširdžiai užjaučiu ir liūdžiu kartu.

Grazina Burneikienė

A † A BIRUTEI VASARIENEI

mirus, jos giliai liūdintį vyrą JONĄ, sūnų ALGĮ ir dukrą DALEJ bei jų šeimas užjaučiame ir drauge liūdime.

Cleveland ateitininkai

A † A LAIMUTĖ DRAZDYTĖ ANTANĖLIENĖ

A.a. Laimutė pabaigė žemišką kelionę ir pasiekė Dangiskus Namus 2007 m. kovo 31 d., sulaukusi 77 metų amžiaus.

Ją prisiminsime kaip mylimą žmoną, ypatingą mamytę, mylinčią močiutę.

1929 m. gegužės 3 d. gimė Sylvestro ir Agotos Drazdžių šeimoje Kybartuose, Lietuvoje. 1949 m. ji emigravo į JAV ir gyveno Omaha, Nebraska, ir liko aktyvi lietuviškoje veikloje.

Velionė buvo veikli Lietuvos skautų seserijoje, tautinių šokių gru-pėje ir lituanistinėje mokykloje. Ją labiausiai prisiminsime dėl jos ne-paprastų dvylikos metų pastangų padėti 32 vargstančioms šeimoms Lietuvoje.

A.a. Laima 18 metų dirbo Armouro skerdykloje, kur ji susipažino ir ište-kėjo už Algimanto Antanėlio, su kuriuo išgyveno 56 metus. Vėliau dirbo K-Mart. Išdirbusi 25 metus buhalterė išėjo į pensiją.

Buvo Šv. Antano katalikų bažnyčios parapijietė, dalyvavo parapijos veikloje ir buvo Rambyno choro narė.

A.a. Laima buvo duktė a.a. Sylvestro ir a.a. Agotos Drazdžių, sesuo a.a. Broniaus ir sesuo a.a. Elenutės Dapšienės.

Giliame liūdesyje liko: vyras Algimantas, dukra Danguolė su vyru Owen, sūnus Algirdas su žmona Mari ir trys anūkai: Chas, Ashley ir Algirdukas, broliai Gedas Drazdys Omaha ir Algimantas Drazdys Lietuvoje.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Balzeko lietuvių kultūros mu-
ziejaus** Knygos mylėtojų klubas šeš-
tadienį, balandžio 7 d., 6 val. v.
kviečia visus, kas domisi lietuvių lite-
ratūra, pasiklausyti Iliinojaus univer-
sitetu Čikagoje dėstytojo Giedriaus
Židonio pasakojimo apie žymų lietu-
vių egzodo rašytoją Eduardą Ciužą
(tikroji pavardė Čiužas). Plačiau bus
kalbama apie romaną „Raudonojo
arklio vasara“. Paskaita bus iliust-
ruojama vaizdine medžiaga. Kviečia-
me atvykti pusvalandžiu anksčiau —
5:30 val. p.p. Susipažinsime, pabend-
rausime prie kavos puodelio. Įėjimas
nemokamas. Pasinaudokite proga ir
apžiūrėkite muziejaus ekspozicijas,
apsilankykite parduotuvėje, išgykite
knygų po 1 dol.! Muziejaus adresas:
6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
60629. Papildoma informacija tel.:
773-582-6500.

◆**„Margutis II“** balandžio 14 d. 6
val. v. Čiurlionio galerijoje Jaunimo
centre (5620 S. Claremont Ave., Chi-
cago) rengia prisiminimų vakaronę.
Vakaronės metu prisiminsime solis-
tes Sofiją Adomaitienę ir Prudenciją
Bičkienę, kurių balsai mus džiugino
daugelį metų. Girdėsime solisčių
atliekamų kūrinių įrašus. Maloniai
kviečiame visus atvykti į šį vakarą.

◆**Balandžio 15 d. (Atvelykio me-
tu)** Jaunimo centre, 5620 S. Clare-
mont Ave., Chicago, vyks IV JAV lie-
tuvių Jaunųjų atlikėjų festivalis, ku-
rio tikslas — sukviesti jaunuosius at-
likėjus, supažindinti mūsų visuome-
nį su jais, kartu pasidžiaugti jų talen-
tais. Kviečiami dalyvauti skaitovai,
vokalistai, instrumentalistai, šokėjai
(pavieniai atlikėjai ir grupės) nuo 4
iki 28 metų amžiaus. Visi atlikėjai pa-
ruošia 2 kūrinius, kurių vienas —

lietuvių liaudies ar originali lietuvių
kompozitorių muzika. Daugiau infor-
macijos tel. 630-620-9904 (palikti žin-
utę); 708-691-9114 (instrumentalis-
tams); 708-691-7098 (vokalistams).
Festivalio rėmėjai: tėvai jėzuitai, laik-
raštis „Bičiulystė“, Amerikos lietuvių
televizija. Festivalio rengimo komite-
tas kviečia ir Jus tapti šio festivalio
rėmėjais.

◆**Tėvelių dėmesiai.** Čikagos litua-
nistinėje mokykloje prasideda mo-
kinių registracija 2007-2008 mokslo
metams. Kovo 31 d. vyks jau besimo-
kančių mokinių ir jų sesučių bei bro-
lių registracija, o balandžio 28 d.
— naujų mokinių registracija. Kvie-
čiame tėvelius laiku užregistruoti
savo vaikus į lituanistinę mokyklą.

◆**Švč. Mergelės Marijos Gimimo**
parapija balandžio 22 d. visus kviečia
į dvigubą parapijos jubiliejų: 80 metų
nuo parapijos įsteigimo ir 50 metų
nuo bažnyčios pastatymo. 10:30 val.
r. — iškilmingos šv. Mišios Švč. M.
Marijos Gimimo bažnyčioje. 1 val. p.p.
— akademija, meninė programa ir
pietūs Hilton viešbutyje (93rd Street
ir Cicero Ave. sankryžoje, Oak Lawn,
IL). Pakvietimus galite gauti Švč.
Mergelės Marijos Gimimo parapijos
raštinėje (6812 S. Washtenaw Ave.,
Chicago, IL). Tel. pasiteiravimui:
773-776-4600.

**Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais
nuošimčiais. Kreipkitės į
Mutual Federal Savings,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747.**

**Prašome Birutę, užsisakiusią Jono Adomavičiaus knygą
„Kvieslys sveikaton“, paskambinti į „Draugo“ knygynėlį
tel. 773-585-9500.**

**Gerbiamiems skaitytojams pranešame, kad Didįjį penktadienį, balandžio
6 d., „Draugo“ redakcija nedirbs. Balandžio 5 d., ketvirtadienį, skaityto-
jus pasieks šeštadienis „Draugo“ numeris. Dienraščio redakcija linki
visiems skaitytojams linksmų šv. Velykų.**

**Alekso Mickaus inscenizacija „Don Kichotas — begalybės nešėjas“
pagal Miguel De Cervantes „Išmoningasis Don Kichotas Lamančietis“ —
komedija. Kviečiame tautiečius atvykti į Šv. Kazimiero bažnyčios salę,
3855 Evans Street, Los Angeles, CA balandžio 20 d. (penktadienį) ir 21 d.
(šeštadienį) 19:30 val. v. bei balandžio 22 d. (sekmadienį) 12:30 val. p.p.
ir pasidžiaugti spektaklyje atliekamais gražiais šoklais, dainavimu ir
netikėtais pokštais.**

**Alekso Mickaus nuotraukoje: Los Angeles teatro grupė „Sezonų
Pauzės“ po spektaklio repeticijos. Sėdi pirmas iš kairės: grupės vadovas
ir spektaklio režisierius Aleksas Mickus.**

**Šeštadienį,
balandžio 28 d.
6 val. v.**

**Balzeko lietuvių
kultūros muziejus**

(6500 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629)

**kviečia susitikti su žymia lietuvių poete
Liūne Sutema
(Zinaida Nagyte-Katiliškienė),
ir išgirsti jos skaitomas eiles.**

**Apie Liūnės Sutemos poeziją kalbės Iliinojaus uni-
versiteto Čikagoje doktorantė Daiva Litvinskaitė; jos
poeziją skaitys aktorė Audrė Budrytė-Nakienė. Po
vakaro vaišės.**

**Muziejaus parduotuvėje galima įsigyti neseniai
Lietuvoje išleistą Liūnės Sutemos poezijos knygą
„Tebūnie“.**

Registracija ir papildoma informacija tel. 773-582-6500

This program is made possible in part by grants from the Lithuanian
Foundation, the Illinois Arts Council, and the Chicago Department of Cultural
Affairs.

Balandžio 28 d.

**Bočių menėje, Pasaulio lietuvių centre
(14911 127th Street, Lemont, IL 60439)**

vyks

JAV Vidurio Vakarų apygardos suvažiavimas

registracija — 9 val. r.

**Maloniai kviečiame dalyvauti visų apylinkių valdybų pirmininkus ir jų
valdybas bei atstovus, taip pat JAV LB XVIII tarybos išrinktus atstovus ir
visuomenę.**

„Draugo“ knygynėlyje

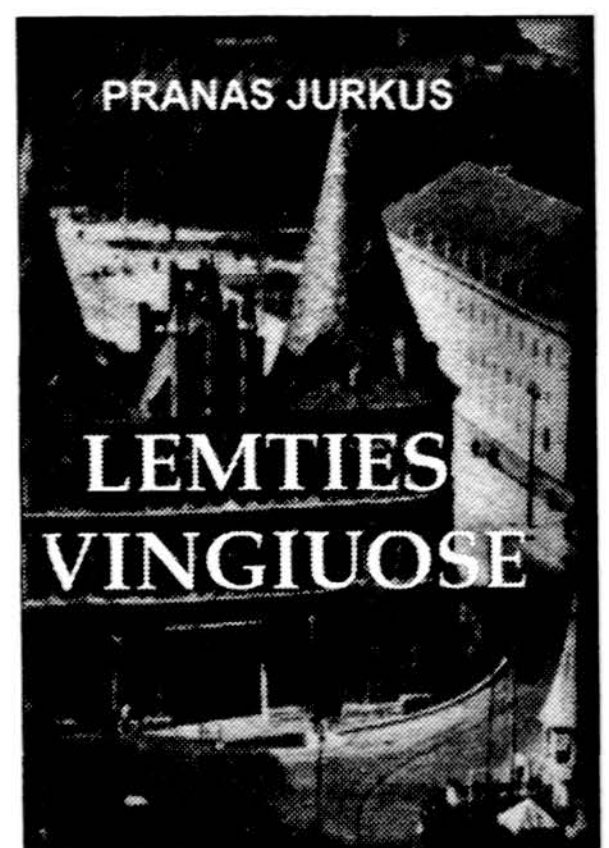
Knygynėlyje pasirodė nauja, dar
dažais kvepianti Prano Jurkaus kny-
ga „Lemties vingiuose“. Tai gerai či-
kagiečiams pažįstamas žmogus, pa-
rašęs keletą vadovėlių ir straipsnių
apie globalinę prekybą.

„Didžiulis bagažas sukaup-
tos autentiškos medžiagos apie lietuvių
karo pabėgėlių dvasinius ir fizinius
išgyvenimus sudėtinguose istorijos
vingiuose virto prisiminimų ir ap-
mąstymų knyga“, — apie knygos at-
siradimą rašo autorius.

Ši Pr. Jurkaus knyga apie jaun-
ystę, apie išeivijos istoriją, apie Vo-
kietijoje veikusią lietuvių išeivijos
gimnaziją. „Lietuvių gimnazija — tai
lietuvių tremties mokslo švyturys
Šiaurės Vokietijoje“, — rašo įvadi-
nėse pastabose Pr. Jurkus. Jaunys-
tėje įvykę susitikimai, pažintys,
draugystės išliko visam gyvenimui. Iš
laiko nuotolio autorius mato daug
gražių akimirkų, aprašo to meto nuo-
taikas.

Knygoje aprašoma ne tik gim-
nazija, bet ir to meto politiniai įvy-
kiai.

Knyga gausiai iliustruota nuot-
raukomis. Ją malonu paimti į rankas

ir vartyti.

Knygos kaina — 20 dol. Ją gali-
ma įsigyti paštu, pridėdant 9 proc.
mokestį, jei užsisakote IL valstijoje.
Persiuntimo kaina — 5 dol. Persiun-
čiant daugiau leidinių, už kiekvieną
papildomą leidinį — 2.50 dol.

Paruošė L. A.

**„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500**